

Zondebesef
verdiept
relatie met
God

2

Primeur
Zwolle:
Geloven in
Samenleven

5

Hurry
hurry
gogo

6

Maria in
geuren
en kleuren

7

Kerstbood-
schap

13

Spannend: economie en theologie

Verbazing en soms verbijstering oogst ik wanneer ik vertel dat ik als predikant mij ben gaan verdiepen in de economie. Blijkbaar wekt die combinatie bevreemding: hoe kan iemand die haar leven wijdt aan het evangelie zo geïnteresseerd zijn geraakt in de economie dat zij dat vak bestudeert?

DOOR
DS. LILY BURGGRAAF,
ZWOLLE

Thema's

Die bevreemding zal te maken hebben met de geur die er rond economie hangt. De geur dat dit het vak is waarmee je je voorbereidt om het bedrijfsleven in te gaan en daar goed geld te verdienen. Mijn interesse ligt daar dus niet, maar wel bij de grote vragen die meestal verborgen blijven maar wel degelijk en zelfs fundamenteel een rol spelen in de theorievorming binnen dat vak. Want er mogen economen zijn die doen alsof hun vak te vergelijken is met wiskunde, exact, wat heet 'harde' wetenschap, maar onder de theorieën die zij aanhangen zitten allerlei aannames waarover te twisten valt. Over de mens, over doel en zin, over wat gelukkig maakt en nastrevenswaardig is. En omdat die economische theorieën zich als een olievlek over het hele leven verspreiden om daar de dienst uit te maken, ook in gebieden die vanouds tot een andere levenssfeer behoorden, raakt de economie naar mijn besef in onze tijd de thema's uit de theologie.

Mensbeeld

Neem het mensbeeld. In de economische theorie die in het Westen nog steeds dominant is, de 'neoklassieke', wordt de mens

Rond economie hangt de geur dat dit het vak is waarmee je je voorbereidt om het bedrijfsleven in te gaan en daar goed geld te verdienen.

neergezet als homo economicus. Grof gezegd: de mens is een individu dat altijd uit eigenbelang handelt en eropuit is om met zo min mogelijk inspanning zo veel mogelijk nut voor zichzelf te incasseren. Hoewel je je af kunt vragen of deze schets de mens recht doet is onze samenleving er inmiddels wel van doordrongen geraakt. Hoeveel van de (dure!) laag van management hebben we daar niet aan te danken? Immers, als je een beroepskracht niet zomaar kunt vertrouwen omdat zij met zo min mogelijk inspanning zo veel mogelijk wil incasseren voor

zichzelf, moet er gecontroleerd worden of zij haar werk wel goed genoeg doet. En hoeveel van de bonuscultuur is er door geïnspireerd? Immers, als je CEO's niet zomaar kunt vertrouwen, moeten zij met een bonus verlokken worden het belang van aandeelhouders te behartigen. Hoeveel heeft dit mensbeeld uit een economische theorie ertoe bijgedragen dat we in ons land terecht gekomen zijn in een cultuur van wantrouwen?

Spannend

Dat in de theologie al heel lang is nagedacht over het verschijnsel

mens zal u bekend zijn. Eeuwenlang is de mens daar al onderwerp van reflectie, met oog voor de complexe aard van dit wezen, dat in relaties leeft, tot liefde en haat in staat is, vriendschap sluit en onverschilligheid kent, gevoelens heeft en misleid kan worden. Een rijkere en mij dunkt realistischere schets dan die van de dominante economische theorie, waarmee een andere cultuur te bouwen valt dan die van wantrouwen. Zo kun je als theoloog ook kijken naar alle andere aannames binnen de economie. Die over doel en zin, over wat gelukkig maakt en nastrevenswaardig is en dergelijke. En dat vind ik dus een spannende studie!

Commentaar

Succes

DOOR DS. KO HEKMAN, ASSEN

We leven in een op succes gerichte prestatimaatschappij. Succedenken viert hoogtij. De media trakteren ons op geslaagde levens, talentenjachten, competitie in allerlei vormen. Mensen willen graag gewichtig doen, meer zijn dan anderen, zichzelf bewijzen, carrière maken. Je wordt afgerekend op je prestaties. Ben je geslaagd, dan ligt het aan jou. Heb je gefaald, dan is het eigen schuld, dikke bult. Je bent gediskwalificeerd. Na mislukking van het elftal kan de coach opstappen. Succes is de maat.

Jagen op succes. Totdat dit alles niet meer toereikend is, het leven tegenvalt en jij buiten de boot valt. Wie perfectie wil bereiken, wordt daar op den duur doodmoe van. Je menselijk tekort komt aan het licht. Een en al teleurstelling is je deel. Je eigenwaarde daalt, je leeft onder de maat. Dreigen we individuen te worden voor wie succes een religie is geworden?

Terwijl je toch de waarde van je leven niet hoeft te bevechten of te bewijzen. God vraagt niet meer van je dan je aan mogelijkheden gekre-

GOD VRAAGT NIET MEER VAN
JE DAN JE AAN MOGELIJKHEDEN
GEKREGEN HEBT

gen hebt. Als je bestaan samenvalt met je succes, dan leef je voor jezelf alleen en is de ander er om beter van te worden. Dat levert eenzaamheid en leegte op. We mogen onze feilbaarheid en kwetsbaarheid onder ogen zien, onze afhankelijkheid van elkaar. We mogen de ander toelaten in ons leven en ontdekken dat we een gemeenschap zijn. Zitten we dan niet in de buurt van de Heer, die niet uit was op eigen eer, maar op het belang van de ander?

Nog geen abonnee?

MAAK
SNEL
KENNIS!

Zie achterpagina

Kerstsamenzang in WHZ-hal

In een vaak zo donkere wereld brengt Jezus licht. Dat is de insteek voor de Kerstsamenzang in Lemelerveld. Muzikale begeleiding: Ad Huetink (orgel). Op het programma staan o.a. Sarabanda (G. Tartini), God's time is the best (J.S. Bach/E. Power Biggs), Adeste Fideles (M. Dupré) en Praise the Lord with Drums en Cymbals (S. Karg-Elert).

Zaterdag 14 december, 20.00 uur, Lemelerveld, WHZ-hal, Grensweg 17, € 10 (t/m 12 jaar gratis)

Rennen en vieren in Dronten

Zondag 15 december is de 31ste Leisureworld Kerstloop. Voorafgaand aan deze loop is er een laagdrempelige viering in kerkcentrum Open Hof. Dat is bijna op de startlijn! Iedereen, hardloper (in sporttenu) of niet, is meer dan welkom. Er speelt een gelegenheidsband en de voorganger van dienst is dominee Gerhard Heeringa.

Zondag 15 december, 11.45 - 12.15 uur, Dronten, Open Hof

Advents-zangdienst Daarlerveen

Een dienst met een bijzonder karakter. Geen preek, geen overdenking, maar schriftlezing en gemeentezang. Commissieleden zijn voorlezer, de predikant is organist en de gemeente is het koor. 'Op weg naar Kerst' is het thema van deze Advents-zangdienst. Hoe meer mensen komen, hoe groter het koor. Beleef samen advent.

Zondag 15 december, 19.00 uur, Daarlerveen, De Schoof, Brugstraat 10

Kerstconcert Hollandscheveld

Traditionele kerstliederen en het Nederlandstalig kerstoratorium 'Een nieuw Begin' van Johan Brede-wout staan op het programma van het jaarlijkse Kerstconcert van het Christelijk Mannenkoor Hollandscheveld. Met medewerking van Henry Huisjes (piano), Joost Klein (orgel), Aat Mateboer (tenor) en Maurice van Dijk (trompet). Algehele leiding: Frank Kaman (dirigent).

Woensdag 18 december, 20.00 uur, Hollandscheveld, NH-Kerk, Hendrik Raakweg 19, €10

Kerst met Sien

Dominee G. Naber uit Lemelerveld gaat voor in de regionale kerst-kerkdienst van SIEN. Ook goed te volgen voor mensen met een verstandelijke beperking. Bekende kerstliederen worden gezongen en er zijn allemaal muziekinstrumenten aanwezig voor wie zelf muziek wil maken. Na afloop staan koffie, thee en warme chocolademelk klaar. En dat is nog niet alles, want alle bezoekers krijgen een presentje. Sien volgen op Facebook kan ook, kijk dan op Sien Regionale Commissie Ommen en Omstreken.

Zondag 15 december, 15.00 uur, Lemelerveld, Brugkerk, Kroonplein 1, info: www.sien.nl

Kerstviering PCOB Wierden-Enter

In de jaarlijkse kerstviering van de PCOB wordt het feest van de geboorte van Jezus Christus gevierd. Voorzitter Jenny Plaggenmarsch verzorgt de opening en een kort meditatief moment. Vervolgens zal ds. Wassenaar uit Hellendoorn een aantal korte toespraken houden. Ook zal er ruimte zijn voor samenzang en het lezen van bijbelteksten en gedichten.

Dinsdag 17 december, 14.30 uur, Ontmoetingscentrum Gereformeerde Kerk Wierden, Spoorstraat 7, gratis

Chr. Mannenkoor Steenwijk

Het Christelijk Steenwijks Mannenkoor brengt het kerstoratorium 'Een nieuw begin' van Johan Bredewoud ten gehore. Ook het publiek heeft een rol: voor de pauze samen zingend naar Kerst. Algehele leiding ligt in de handen van dirigent Marco Hoorn, die trouwens ook als solist zal zingen. Verder werken mee: Harold Kooy op piano, Arjan Kroes op orgel, Caroline Roth op dwarsfluit, Olaf Schippers en Thomas Piet op trompet en Wilma Werkman zal vertellen en zingen. Kaarten kan men voor aanvang kopen, maar ook via bloemisterij Gaal en Steenwijks Boekhuys. De toegangsprijs is inclusief een consumptie.

Vrijdag 20 december, 19.45 uur, Steenwijk, Grote Kerk, € 10 (t/m 12 jaar gratis)

Kerststallenexpositie 'Maria in geuren en kleuren'

In Noordwolde vindt weer de bekende kerststallenexpositie plaats met kerststallen en kerstgroepen uit verschillende werelddelen. Deze keer vormt Maria het thema van de tentoonstelling. De organisatoren hebben te kennen gegeven dat dit de laatste expositie zal zijn. Een extra reden om een kijkje te nemen. Zie ook het grotere bericht elders in dit blad.

15, 21, 22, 26 en 28 december, Kerkgebouw, Hoofdstraat Oost 57/Oldeberkaperweg 1, Noordwolde, 13.30 - 16.30 uur, toegang gratis, info: Jeltje Kramer, tel. 0561-430706 jeltje.gert@hetnet.nl, Rita Akkerboom, tel.06-28846322 amgakkerboom@gmail.com

... en dán horen dat God zelf zegt: 'Ik kom wel naar jou toe, in mijn Zoon Jezus'

Zondebesef verdiept relatie met God

"Luister huis van David. Is het niet genoeg de mensen te tergen? Moet u nu ook mijn God tergen? Daarom zal de Heer zelf u een teken geven: de jonge vrouw is zwanger, zij zal spoedig een zoon baren en hem Immanuel noemen. Boter en honing zal hij eten, totdat hij in staat is om het kwade te verwerpen en het goede te kiezen."

Jesaja 7: 13-15

DOOR ERIKA VAN DER LAAN, JONGERENWERKER, BENNEKOM

Zwakheid

Toegeven dat het je niet lukt. We weten het wel, want we worden er iedere dag mee geconfronteerd: met zwakheid, onvermogen, een kort lontje, een verslaving die we maar niet achter ons kunnen laten. We weten het wel, maar stappen er graag snel overheen: want God is liefde.

Het lijkt niet zo populair onder christenen vandaag de dag: toegeven dat je er een potje van hebt gemaakt. Dat wil zeggen: je zondige aard erkennen.

Oppervlakkig

God is liefde. Over een paar weken staan we er weer bij stil dat God de wereld zo lief had dat Hij zijn eniggeboren Zoon heeft gegeven. Dat Hij welbehagen heeft in mensen. Maar het feit dat onze menselijke natuur met al zijn fouten en gebreken zo vaak wordt weg gepreekt en weggeschreven door de nadruk te leggen op Gods liefde, kan ook zorgen voor oppervlakkigheid.

Zondebesef

Dat kan veroordelend klinken, maar zo bedoel ik het niet. Laat ik het anders zeggen: weten wie

je bent en waar je vandaan komt, weten dat je uit jezelf niet in staat bent om ook maar één stap naar God te zetten... en dán horen dat God zelf zegt: 'Ik kom wel naar jou toe, in mijn Zoon Jezus', dat zorgt voor ontzag, dankbaarheid en een extra dimensie in je leven.

Ik ben het niet waard, en toch heeft God mij lief.

Zondebesef is niet verkeerd. Je hoeft niet door het stof. Je bent er niet minder om. Het mag je relatie met God verdiepen.

Immanuël: God met ons. Ondanks alles.

... DAT HIJ ZIJN ENIGGEBOREN ZOON HEEFT GEGEVEN. DAT HIJ WELBEHAGEN HEEFT IN MENSEN.

Wat het Jezus kostte

DOOR DS. PIETER BOOMSMA, AMSTERDAM

Buiten wordt het langzaam kouder en natter. Binnen meer en meer aangenaam. Niet zozeer de kamertemperatuur, die is meestal eenvoudig te regelen. Nee, het gaat me om de kersttemperatuur. Naarmate de leefomgeving groener kleurt, verlicht door het schijnsel van kaarsen en de postbode de ikben-je-niet-vergeten-kaarten aflevert, stijgt de behaaglijkheid. Persoonlijk houd ik erg van deze tijd van Advent en Kerst en dat zeker niet alleen vanwege dat behaaglijke, waarvan ik me heel goed bewust ben dat het niet voor iedereen bereikbaar is. Natuurlijk is Kerst zoveel meer, maar bij het begin van de winter

kan wat sfeerhulp beslist geen kwaad.

Maar over dat 'meer'. Wanneer u de vraag zou krijgen wat u viert met Kerst, wat zou dan uw antwoord zijn? Vergis ik me, of zal het antwoord gaan in de richting van de geboorte van het zo bijzondere Kind? Terecht natuurlijk. Niemand kan zeggen dat het antwoord niet goed is. Maar ook dan nog, kun je zeggen dat er 'meer' is. De geboorte van Jezus wordt aangekondigd in de velden van Efrata met de mededeling dat 'een redder is geboren. Hij is de Messias, de Heer'. Het is natuurlijk logisch, dat een dergelijke mededeling, gedaan aan de herders, gaat over wat deze geboorte, deze komst, voor ons

mensen betekent. Dan is het aller-eerst feest, voor de ouders, met de herders in de stal en later (naar mijn mening ongeveer een jaar later, maar laat hen voor de gezelligheid vooral in het stalletje staan) met de drie wijzen uit het oosten, die het gezin vond in een huis (Mat. 2: 11). Maar sta in deze dagen vooral ook stil bij wat de komst van Jezus betekent voor 'de hemel', voor Jezus.

Indrukwekkend wordt dat verwoord door Paulus, in zijn brief aan de Filippenzen (2: 6 - 8). Wat moet dat hebben betekend voor

HIJ KWAM ONS REDDEN, MAAR WIJ 'ZATEN NIET OP HEM TE WACHTEN' EN HEBBEN DAT OOK OP EEN VERSCHRIKKELIJKE MANIER LATEN MERKEN.

hem te wachten stond. Hij kwam ons redden, maar wij 'zaten niet op hem te wachten' en hebben dat ook op een verschrikkelijke manier

laten merken. Toch zette hij door. Zo kwetsbaar als maar mogelijk was. Eerst als baby, door wie een zwaard door het moederhart van Maria zou gaan, zoals Simeon voorspelde in de tempel. Daarna als vluchteling in Egypte en tenslotte heel zijn werkzame leven. Kwetsbaar als man van vrede, die verachting en vernedering verdroeg. En dat alles begon daar in Bethlehem.

Ik denk, dat wanneer wij bij de viering van de geboorte ook in het oog houden wat het Jezus kostte, wat hij achterliet, hoe het verder ging en hoe het afliep, dit ons vieren in dankbaarheid en met verwondering, verdiept en versterkt. Dat doet niets tekort aan de warmte en gezelligheid waar we hopelijk van genieten. Maar het maakt wellicht de viering wel zinnvoller, doordat het ons geloven zicht geeft op het geheel van de gebeurtenis. Dát het gebeurde en waarom het gebeurde.

Via deze rubriek, met nieuws uit de protestantse kerken in Drenthe, Overijssel en Flevoland, worden wekelijks duizenden lezers geïnformeerd over het kerkelijk leven in de eigen regio. Aan het plaatsen van gemeenteberichten zijn geen kosten verbonden. Alleen digitaal aangeboden informatie wordt opgenomen en zo lang er voldoende ruimte is. Meer info via Henriëtte Gerfen, tel.: 0546 - 577475, e-mail: henriette@topic-cc.nl

Drenthe

AALDEN

Contactpersoon: Kerkstraat 16, 7854 PG Aalden tel. 0591-371538
Kerkdienst 15 dec.: GK Aalden 10.00 ds. H. Cohen Stuart-Fens, Oosterhesselen.
Organist: Hans de Graaf.
Oppas: aanwezig. **Collecte:** KiA.

BOVENSMILDE

Kerkdienst 15 dec.: 10.00 ds. G. van der Werff. **Organist:** Wim Boer. **Adventskaarsen aansteken:** Emma Koning.
Collecten: 1. Diaconie. 2. Kerk. Bij de uitgang: beheer. **Knd.:** Stijntje de Ruiter. **Oppas:** indien nodig aanwezig.
15 dec., 3e Advent. Thema: Hoe maak je het goed? We lezen Micha 6:1-8. De profeet roept het beeld op van een rechtszitting, waarin God zijn volk tot verantwoording roept. Wat heeft de Heer dan nog meer moeten doen voor zijn volk, denkend aan al zijn bevrijdende daden in de geschiedenis, om hen voor zich te winnen? Deze woorden uit Micha hebben in de christelijke liturgie een plaats gekregen in het 'beklag van God' dat wij ook wel eens op Goede Vrijdag lezen. Dan luidt de vraag aan ons: wat heb Ik dan verkeerd gedaan dat jullie mijn Zoon hebben gedood? Onze lezing uit Micha eindigt met opnieuw de weg naar het licht te wijzen: hou je eenvoudig aan wat de Thora ons voorschrijft: recht te doen, trouw lief te hebben en bescheiden te gaan met je God... Micha vertelt hoe de mensen de wereld lichter kunnen maken. Niet door het brengen van dure offers, niet door verplichte vroomheid, maar door te doen wat goed is. In de evangelielezing naar Mattheüs 11: 2-11 hoort Johannes in de gevangenis van wat er allemaal verandert met de komst van Jezus, maar hij kan het niet geloven. Het is zondag Gaudete - Verheug u! Het licht van Kerst kleurt het paars van Advent al rozerood.

Bijbelstudiegroep 2 vergadert 15 dec. om 20.00 uur bij Grietje. We behandelen het vierde hoofdstuk uit het boekje: Bouwen op de rots, Mattheüs 6 vers 1-18. Vragen? Gerda Breukelaar, tel. 0629288919, of e-mail: gerdachbreukelaar@ziggo.nl

Vrouwenver. H.V.G. en Ora et Labora en Passage. Op 18 dec. om 19.45 uur vieren we gezamenlijk het kerstfeest in de Waterstaatskerk.

COEVORDEN

Contactpersoon: mw. J. Kramer-Gossen, Eendrachtstr. 27, 7742 VJ Coevorden, tel. 0524-512538
Kerkdienst 15 dec.: GK 10.00 ds. H. Nagelhout. Gez. dienst.
Organist: Jan Kamphuis. **Knd.:** groep 1 t/m 8. **Oppas:** fam. Korenhof. **Bloemendienst:** mw. H. Botma. **Collecten:** 1.

Kerk. 2. Diaconie. Deurcollecte: onderhoudsfond.
De Hoeksteen 10.00 Flame dienst.

EMMER-COMPASCUUM

Kerkdienst 15 dec.: 10.00 ds. G. Rohaan; Gramsbergen.
O.v.d.: mw. R. Roffel en dhr. J. van Vondel. **Diakenen:** mw. T. Deuring en mw. A. Leffers. **Organist:** Anne Unij. **Oppas:** Linie Moorman. **Knd.:** Inge. **Beamteam:** Hilda. **Gastdame-/heer:** mw. G. Smit en dhr. B. Smit. **Autodienst:** dhr. B. Baptist/mw. Huizing en fam. Potze. **Collecten:** 1. AKA. 2. Spaarcollecte. 3. Diaconie.

ERICA

Contactpersoon: dhr. M. Boekeloo, De Welhaak 34, 7887 HK Erica
Kerkdienst 15 dec.: 9.30 ds. H. Klaassens, Erica. **Collecten:** 1. Pastoraat. 2. Diaconie. Bij de uitgang: pastoraat. Oppas en knd.

GEES

Contactpersoon: mw. H. Elders-Sikken, Dorpsstraat 10, 7863 PC Gees, tel. 0524-581992
Kerkdienst 15 dec.: 10.00 ds. B. Breunessse. H.A. **Knd.:** ja. **Kaars aansteken:** Julian Srijker. **O.v.d.:** Hans Bonhof. **Organist:** Harmke Elders. **Oppas:** Maaïke Wolting en Femke Euving. **Collecten:** 1. Kerk. 2. Bloemen. 3. Jaarproject diaconie. **Bloemengroet:** fam. H. Schuring. **Autodienst:** fam. R. Kikkert (06-51919767). Na de dienst is er koffiedrinken.

KLAZIENAVEEN

Contactpersoon: mw. G. Velzing-Hessels, Noorderkeerkring 6 b, 7891 CX Klazienaveen, tel. 0591-312007
Kerkdienst 15 dec.: 9.30 ds. E. de Vries. 3^e Advent en Doopdienst. **O.v.d.:** W. v/d Brand. **Diakenen:** M. Doornbos en S. Schoe. **Organist:** M. Hof. **Collecten:** 1. Pastoraat. 2. Kerk. Bij de uitgang: onderhoud gebouwen. **Welkomstcie.:** fam. J. Bartelds.

KLAZIENAVEEN-noord

Kerkdienst 15 dec.: 10.00 mw. F. van Wieren, Emmen.
Organist: Bertus Volkers.
O.v.d.: Fokko. **Welkom:** Wixcher en Ida. **Beamer:** Riet.
75 keer Klazienaveen-Noord-Zingt. 15 dec. wordt in de Veenkerk weer een Klazienaveen-Noord-Zingt-avond gehouden. De 75^e zangavond al weer! Thema: 'Juweeltjes van kerstliederen'. M.m.v. het Projectkoor van de Veenkerk en organist Anne Unij. De leiding is in handen van ds. H. Dekker. De zangavond begint om 19.00 uur en de toegang is gratis. Wel wordt een collecte gehouden.
Kerstfeest voor iedereen. Op 18 dec. om 15.30 uur, wordt traditiegetrouw weer de kerstmiddag gehouden.

Iedereen is van harte welkom. Wilt u zich wel even opgeven bij het bestuur? Dit i.v.m. de broodmaaltijd.

NIEUW-AMSTERDAM/VEENOORD

Contactpersoon: Noorderkerk, mw. G. Visser-Rigtering, Aletta Jacobsstr. 70, 7844 PB Veenoord, tel 0591-553482
Kerkdienst 15 dec.: 10.00 ds. G. Kajim, Emmen. **O.v.d.:** dhr. P. Homan. **Organist:** dhr. K. Salomons. **Koster:** dhr. P. Vermaas. **Collecten:** 1. Diaconie. 2. Kerk. Bij de uitgang: gebouwen. **Oppas:** Annet Benus. **Knd.:** Liesan Masselink. **Kaars aansteken:** Dinaud Masselink. **Bediening beamer:** Eppo Velzing. **Ontvangst:** fam. Naber. **Bloemendienst:** mw. A. Drok. **Autodienst:** A. Kuik. **18 dec.:** koffiedrinken in de Welput.

NIEUW-AMSTERDAM/VEENOORD

Contactpersoon: Zuiderkerk, dhr. A. Meijering, Middenweg 78, 7844 KX Veenoord, tel. 0591-551346
Kerkdienst 15 dec.: 10.00 ds. E. Wisselink. **Organist:** mw. Willy Misker. **Collecten:** 1. Diaconie. 2. Zuiderkerkgemeente. Uitgangscollecte: onderhoud gebouwen. **Autodienst:** mw. M. Meijer en mw. Jakobs: fam. Meijering; mw. G. Horstman en mw. Groothuis: dhr. J. Sonneveld. Lector: Jolanda Wesseling. **O.v.d.:** Aly Winkel. **Bloemen:** mw. Lubberink. **Koster:** A. v/d Linden. **Koffie:** Nelly v/d Toorn en Elly v/d Linden. **Ontvangst en Nieuwsbrief:** Jenne en Hilly Lanjouw.

Advent. Thema: 'Geef licht!' Kerst is het feest van het licht. In het kerstverhaal horen we over herders die 's nachts buiten zijn bij de schapen. Plotseling zien ze een stralend licht, als de engel van de Heer aan hen verschijnt. De engel vertelt dat Jezus is geboren – God geeft licht in een donkere wereld. Dat licht mogen mensen met elkaar delen. Daarom als thema 'Geef licht!'. Op de 4 Adventszondagen is er elke zondag kindernevendienst. Tijdens de nevendienst zullen de kinderen op hun manier met de verhalen aan de slag gaan. En met hun werkjes willen zij de grote zaal en de achterzaal nog meer versieren. Er zullen foto's gemaakt worden terwijl de kinderen bezig zijn. Na de collecte laten we die met behulp van de beamer zien. Zo kunnen we allemaal zien hoe de kinderen bezig geweest zijn.
Kerstnachtdienst: 24 dec. Als je in de wereld om je heen kijkt denk je toch vaak: hoe zal het ooit beter worden? Wat kan ik nou doen om verandering te brengen in alle nare dingen? Daar zie je toch geen kans toe? Het kind in de kribbe laat je zien dat je wel wat kunt doen. Dit tere en kwetsbare menskind laat, als het volwassen geworden is, zien

NIEUWS VOOR HET GZ?

Mail naar nieuws@gezamenlijkzondagsblad.nl
 Gratis plaatsing!

NIEUWJAARSCONCERT?

Mail naar nieuws@gezamenlijkzondagsblad.nl
 Gratis plaatsing!

hoe het wel kan. En als we nu allemaal één zo'n klein wonder doen kan er veel veranderen. We lezen het Kerstevangelie uit Lucas 2 en een gedeelte uit de profetie van Jesaja die vertelt hoe die andere toekomst er door de geboorte van dit kind uit zal zien. Het thema is 'Met Kerst keren kansen'. M.m.v. de Cantorij o.l.v. Willy Misker. Daarnaast zingen we natuurlijk mooie kerstliederen.
Kerstfeest: 25 dec. In het weekend voor Kerst zijn er allerlei activiteiten die al te maken hebben met het Kerstfeest zelf. Daarom is besloten geen apart kinderkerstfeest te organiseren. De dienst op eerste Kerstdag zal het karakter dragen van een gezinsdienst. Het thema is 'Geef licht!'. Medewerking verleent de kindernevendienst. En de opbouwschikking van de werkgroep liturgisch bloemschikken bereikt in deze dienst het hoogste punt, letterlijk en figuurlijk. 'Johannes bemoeit ons met het licht en dat zien we terug in de versiering van de bol met groen, lichtjes en geurende bloemen'.

SCHOONOORD

Contactpersoon: mw. J. Schippers-Elzing, Het Slag 9, 7848 CR Schoonoord, tel. 0591-381458
Kerkdienst 15 dec.: De Wijngaard 9.30 ds. Hordijk, Aalden. Na afloop van de dienst is er gelegenheid om met elkaar een kop koffie/thee te drinken in De Rank. **Collecten:** 1. Kerk. 2. Diaconie. **Knd.:** alle groepen. **Autodienst:** H. Bouwman en J. Kielema. **Oppas:** Wouter Kloosterman. **Bloemengroet:** fam. H. Oving.
18 dec. is er weer het kerstfeest voor ouderen in het Dorpshuis. De bijeenkomst begint om 15.00 uur en wordt besloten met een broodmaaltijd.
Het oud papier kunt op 20 dec. vanaf 16.00 uur weer kwijt in de container die dan op de parkeerplaats achter de Rank zal staan. Ook op zaterdag 21 dec. kunt u daar het papier kwijt. Op dit moment terwijl ik deze kopij schrijf zijn er aantal zieken in onze gemeente, waarvan een paar zeer ernstig. Ook wordt er gewacht op een operatie. We brengen hen allen voor Gods troon en dat zij mogen ervaren dat zij zich geborgen mogen weten in Gods handen.

Overijssel

DAARLE

Contactpersoon: mw. W. Reefhuis, scriba, Watertorenweg 15, 7688 PX Daarle
Kerkdienst 15 dec.: 9.30 da. H. Paas, Nijverdal. **15.00** ds. J. Wassenaar, Hellendoorn. **Organisten:** dhr. L. v/d Schootbrugge en dhr. R. Roelofs. **Knd.:** Wilma Bosch (1, 2) en Anja Valk (3, 4). **Oppas:** Jacqueline Dubbink, Annet Boerman en Jorinde

Immink. **Collecten:** christelijk noodhulpcluster en onderhoud. **Bloemen bezorgen:** Anja Valk-Bannink.

DEDEMSVAART

Contactpersoon: dhr. W. Jongbloed, Mendelssohnstr. 8, 7701 TS Dedemsvaart, tel. 0523-613642
Kerkdiensten 15 dec: VDK 9.30 ds. K. van Staveren. **O.v.d.:** Jannie Lok. **Organist:** Jan Ferdinand Hooikammer. **Lector:** Gerrit Hofman. **Koster:** Henk Zomer. **De Fontein 19.00** ds. J. Zondag. **O.v.d.:** Karin van Dijk. **Organist:** Freddie Bruins. **Koster:** Janny/Koert Naber. **Collecten:** PKW. Bij de uitgang: NBG. Kindercollecte: De Baby Box Een Mission Possible project.
Kinderkerk: groep 1 t/m 8. **Oppas:** Monique Otter en Windelien Veerman.
Van Dedem Marke 14 dec.: dhr. Jannes Smit. **Organist:** ds. W. Visscher.

Zieken. Clara Feyeena Heem, Rheezerweg 73, 7771 TD Hardenberg: mw. Dekker-Michel, Stegerensallee 26, unit 4, k. 4; mw. Eggink-Logtenberg, Langewijk 72. Hospice Familie Assenhuis, Baron van Dedemlaan 2, 7701 HT Dedemsvaart: mw. B. Meijer-Stroomberg, De Tjalk 31. Röpcke Zweers Ziekenhuis, Jan Weitkamplaan 4a, 7772 SE Hardenberg: dhr. J. Prins, Rozenheim 85. GGZ Drenthe, Dennenweg 9, 9404 LA Assen: mw. H. Huisjes, Linderdijk 3, Linde.
Activiteiten. 17 dec.: 15.30 uur bezoeken dienst kerkactief. Kerstfeest voor ouderen (vanaf ongeveer 65 jaar) (De Fontein) aansluitend onze gezamenlijke broodmaaltijd. M.m.v. ds. Zondag (meditatie), Nico Aalbers op het orgel en Janny Naber leest het kerstverhaal. U kunt zich opgeven t/m 13 dec. i.v.m. de broodmaaltijd bij Janny Naber, tel. 614996 of Gé Louise Nijboer, tel. 614945.

18 dec.: 18.00 uur kerstviering De Doorgang (De Fontein); 19.30 uur Grote Kerkenraad (De Fontein). 19 dec.: 10.00 uur kerstviering Tabitha (Het Kruispunt); 14.00 uur 55+ kerstviering (De Antenne). We hebben een liturgie samengesteld en leden van de Cantorij verlenen hun medewerking. Mocht u graag gehaald willen worden dan kunt u tussen 12.00-13.00 uur contact opnemen met Tjerkje van der Meulen, tel. 613643. 20 dec.: 20.00 uur Kerstconcert ASAF (De Antenne). **55+ kerstviering.** Donderdag 19 december vieren wij onze kerstviering om 14.00 uur in De Antenne. We hebben een liturgie samengesteld en leden van de Cantorij verlenen hun medewerking. Mocht u graag gehaald willen worden dan kunt u tussen 12.00-13.00 uur contact opnemen met Tjerkje, tel. 613643.

DEN HAM

Contactpersoon: dhr. G. Prenger, De Mute 61, 7683XT Den Ham, tel. 0546-671747,

Vervolg van pagina 3

gprenger@caiway.nl

Kerkdiensten 15 dec.: 10.00 ds. R. van Hornsveld. H.A.**O.v.d.:** groep D. **Knd.:** peuters: Gerja Hemmink en Henriëtte Bouwhuis; groepen 1 t/m 6.**Oppas:** zaal 6 Hanneke Nijzink, Jessica Kamphuis en Kamill Kroese. **'t Liefderdinck 10.00** ds. H. de Haan. H.A. **19.00** ds. R. van Hornsveld. Gez. dienst.**Collecten:** Kinderen in de knel. 2. Alg. Kerkelijke Arbeid. Deurcollecte: kerk.**PCOB.** Op 20 dec., in de Rank, de Kerstviering van de PCOB en de ouderen van de gezamenlijke kerken van Den Ham. Ds van Hornsveld verzorgt de meditatie, zaal open 14.00 uur aanvang 14.30 uur. Allen van harte welkom.**Verhuur pastorie.** I.v.m. het emeritaat van ds. de Haan komt de pastorie aan de Smitstr. 25 begin volgend jaar beschikbaar voor verhuur. Belangstellenden worden verzocht contact op te nemen met Bouwhuis Makelaardij te Vroomshoop, bij voorkeur per mail: info@bouwhuismakelaardij.nl**Zingen in het Liefderdinck.**Zoals al meerdere jaren de gewoonte is, hopen wij ook dit jaar 1^e Kerstdag om 7.30 uur kerstliederen te zingen voor de bewoners van het Liefderdinck. Dit wordt erg op prijs gesteld, ook door het personeel, is onze ervaring. We kunnen wel enige versterking gebruiken, dus het zou fijn zijn als er meer vrouwen en/of mannen komen meezingen met ons 'koor'. De liederen zijn eenvoudig en we zingen gewoon eenstemmig dus er hoeft niet gerepeteerd te worden. We gaan door het hele huis en zingen op div. punten in de gangen, ook in de 'Heemsteresch'. De te zingen nummers worden ter plekke verstrekt. Na afloop worden we altijd verwend met koffie/thee en iets lekkers. Het geheel duurt ongeveer 1 uurtje, dus kan met gemak de kerkdienst nog gehaald worden. Graag tot dan!**HARDENBERG-HEEMSE**Contactpersoon: mw. C. Olsman, Vechtvoorde 5, 7772 VA Hardenberg, tel. 0523-272019 **Centrum-(Zuid en Noord).** **Overleden.** Op 29 nov. is op

84-jarige leeftijd overleden Henderikus Meijerink. Hij woonde met zijn vrouw Liny in de Bisschopshof 57. We leven mee met zijn vrouw, kinderen, klein- en achterkleinkinderen. Op 1 dec. overleed Gerritdina Jantina (Dina) Wolbink-de Vries. Ze was 73 jaar. Haar gezondheid ging de laatste tijd steeds meer achteruit. Samen met haar man Gerrit Wolbink woonde ze aan de Alb. Risaeusstr. 8c. Wij bidden voor haar man, de kinderen en kleinkinderen, en verdere nabestaanden.

Zieken. Mw. H.J. (Riek) Kelder-Lenters, Havenweg 138, is gevallen en heeft een scheurtje in haar bekken. Ze verblijft in CFH om te revalideren, evenals mw. B. Altena-Veldhuizen, Salland 17. Dhr. E. Smid ging van het RZZ naar de revalidatieafd. in CFH. Daar is ook mw. J. Ekkelenkamp-Nijman, Westeindigerdijk 20.**Verhuisd.** Dhr. H. Ramaker is per 29 nov. is verhuisd van Burg. Schuitemstr. 1b4 naar Sportlaan 20 Hardenberg.Op 10 dec. viert dhr. H. Meier, Gramsbergerweg 31, zijn 86^e verjaardag wijkteam CN-09: mw. C. van der Weide is gestopt als contactpersoon. We bedanken haar voor de jaren dat ze deze taak vervulde. Er is nog geen opvolger gevonden. Mocht u ervoor voelen om deze taak op te pakken, belt u dan mw. de Lange: 266653.**Wijk Baalder.** Graag wil ik hartelijk dankzeggen voor het mooie bloemstuk dat ik mocht ontvangen. Daarnaast een dank voor alle lieve kaartjes en hartverwarmende woorden die ik de afgelopen weken heb mogen ontvangen. Het doet mij goed'. Vriendelijke groeten Riek Siebelink.**Zieken.** Mw. Trijnie Oosterkamp-Kuiper, Baalderesch 6, is tijdelijk opgenomen in CFH, revalidatieafd. 5. We wensen haar een spoedig herstel en haar en haar man sterkte.

Heel hartelijk dank voor alle lieve kaarten en berichtjes die Wim en ik mochten ontvangen

n.a.v. het overlijden van mijn moeder. Gerda van der Wel **Kerstconcert** Interkerkelijk koor Zevenmaal. Op 17 dec. om 20.00 uur geeft Zevenmaal een sfeervol en afwisselend kerstconcert in de Hoftekerk. Daarnaast ook een aantal bekende Carols, waarbij u kunt meezingen. Het concert wordt afgewisseld met orgelspel, uitgevoerd door organist Lukas Jan Schoonbeek, die het koor ook begeleidt. U bent van harte bent uitgenodigd. Entree: € 7 p.p.**LUTTEN/SLAGHAREN****Kerkdienst 15 dec.:****Kruiskerk 9.30** ds. L. v/d Veer, Oosterhesselen.**Jubileum.** Op 4 dec. waren Herman en Gerrie Horsman-Fransen, De Vaart 57, 7784 DK Ane, 50 jaar getrouwd. Op 12 dec. waren Henk en Trijntje van Hell-Brus Kromhofsweg 6, 7796 HK Heemerveen, 50 jaar getrouwd. Op 13 dec. zijn Gert en Ria Kerkdijk-Bril, Dedemsaartseweg Noord 68, 7775 AJ Lutten, 40 jaar getrouwd. We wensen alle echtparen en allen die hen lief en dierbaar zijn een fijne dag toe en Gods zegen toe voor de toekomst.**Jarig.** Dhr. J. Huisman, Schuineslootweg 42A, 7772 RB Schuinesloot: 12-12-1940. Dhr. H. Horsman, De Vaart 57, 7784 DK Ane: 12-12-1945. Mw. J. de Lange-Lawant, Ribesstr. 27, 7775 BL Lutten: 13-12-1945.Dhr. B. Benjamins, Schuineslootweg 53 7777 RH Schuinesloot: 14-12-1943. **Zieken.** Mw. M. Klok-Bril verblijft tijdelijk in Almelo. Adres: Eugeria-Carintreggeland, Roskampstr. 6, 7602 JT Almelo. Villa Panorama, k. 4.**De bloemen** gaan deze week met een groet van ons allen, vanuit de Lantaarn naar mw.: Pullen-Smit, Ahornstr. 12; vanuit de Kapel naar Christian v/d Weide, Wolfweg 22, Schuinesloot.**MARIËNBERG**

Contactpersoon: mw. Jeannet Visser-Hesseling, Ds. P. H. Wolfertstraat 35, 7692 AH Mariëenberg, tel. 0523-235724, e-mail j.visser.hesseling@gmail.com

KERSTCONCERT?Mail naar nieuws@gezamenlijkzondagsblad.nl
Gratis plaatsing!**Kerkdienst 15 dec.: 9.30** ds.L. van Rikxoort. **Beerzerveld 19.00** dhr. A. Lowijs, Noordseschut. Gez. dienst.**O.v.d.:** dhr. B. Veltink.**Diakenen:** H. de Lange en A. Maat. **Collecten:** diaconie, kerk en gebouwen. **Gastheer:** P. Olsman.**Jarig.** Op 19 dec. hoopt dhr. H. ter Bekke, Oordstr.12, 7685 PB Beerzerveld 74 jaar te worden. Proficiat.

Meeleven. We noemen niemand met name, maar dat wil niet zeggen dat we elkaar niet in onze gebeden kunnen noemen.

Tekst. Tien misverstanden over God. 10. God is dood. Je bent wel een tikje ouderwets als je nog in deze achterhaalde uitspraak van de filosoof Friedrich Nietzsche geloofd. Er is zelfs een grapje over gemaakt: 'Een eeuw geleden zei Nietzsche: God is dood. Nu zegt God: Nietzsche is dood'. God leeft, omdat Jezus leeft. In het Nieuwe Testament is te lezen dat honderden mensen zelf hebben meegemaakt dat Hij de dood overwon. En miljoenen, miljarden mensen hebben er vervolgens van getuigd. Jezus leeft. Laat daarover geen misverstanden bestaan.**NIEUWLEUSEN**

Contactpersoon: dhr. G. Vrieling, Oosterveen 24, 7711 BS Nieuwleusen, tel. 0529-481637

Kerkdiensten 15 dec.:**Ontmoetingskerk 10.00** ds.H. Bouwma, Kampen. **Knd.:** diaconie, kerk en het onderhoudsfonds. **19.15** ds. L. Hoekstra. **Collecten:** diaconie, kerk en het onderhoudsfonds.**Zieken.** Br. J. Visscher, Ruitenveen 17A, is opgenomen in 't Vlierhuis, afd. Groote Esch, k. 7, Haarsweg 105, 7731 HJ Ommen.**De bloemen** gaan als groet naar zr. A. Vasse-van Lenthe, Ijselland 18.**PCOB.** Op 19 dec. zal de laatste contactmiddag gehouden worden, ingevuld met een

kerstprogramma. Wij hopen dan samen veel bekende liederen te zingen onder begeleiding en met zang van enkele dames. Verder zal er een Kerstverhaal worden verteld. Ook de leden van de afd. Dalfsenz zijn uitgenodigd.

ST. JANSKLOOSTER

Contactpersoon: Tiny van der Linde-Altena, Leeuwte 55, 8326 AB St. Jansklooster, tel. 0527-241427

Kerkdienst 15 dec.: 10.00 ds. L. Kramer, Urk. **Oppas:**Femmaliën Drogst en Nienke Vos. **Knd.:** groep 1 en 2 met alle leiding en hulpen. **Organist:** Tjakko de Jonge. **14.30** ds. J. Duijster, Papendrecht.**Organist:** Tjakko de Jonge.**Collecten:** 1. Kerk. 2.

Kinderkerstfeest.

Adventstijd. De

verwachtingsvolle tijd van Advent is alweer een paar weken oud. De komst van die gewone en toch ook weer niet zo'n gewone baby laat niet lang meer op zich wachten. Nog een paar weken te gaan en dan mogen we die komst weer gaan herdenken. Eeuwen geleden kwam het bericht dat er ergens op de wereld een bijzondere geboorte had plaatsgevonden. Die geboorte maakt dat we elk jaar weer warm lopen voor wat extra verlichting in en om het huis. Elk jaar weer kijken we in deze donkere maanden uit naar gezelligheid en feestdrukte. Hoe zou het zijn als we wisten wanneer Christus wederkomst naar deze wereld binnen nu en een paar weken zou plaatsvinden? Dan moeten we er ook klaar voor zijn en hebben we onze verlichting daar wel op aangepast? Hoe het ook zij, de verwachtingsvolle tijd stopt niet nadat we Kerst hebben gevierd. Mogen we dan vol verlangen blijven uitzien naar de wederkomst van Hem die als gewone en ook weer niet gewone baby ter wereld kwam maar die straks op de wolken van de hemel zal verschijnen om al zijn kinderen mee te nemen naar Gods eeuwigheid. Hartelijke groeten en een goede en gezegende week toegewenst.

Advertenties

Reveil
maandelijkse christelijk maandblad

“De Bijbel is geen boekje voor het bloeden.”

Of het meest eigenzinnige, christelijke blad van Nederland bij u past? Gewoon proberen. Zonder kosten. Zonder verplichting.

1/2 jaar GRATIS proberen!!

met Rikkert Zuiderveld
schrijver en muzikant

kritisch en betrokken
maandbladreveil.nl

KWIJT
STUDIËN RAKEN GEWIS

TOE AAN EEN NIEUWE SITE VOOR UW KERK?

Praat eens vrijblijvend met de makers van het Gezamenlijk Zondagsblad.

Bel of mail met Ygerne ten Brinke: 0546-577475 of ygerne@topic-cc.nl

Adventshoek

DOOR **DR. JACOLINE
BATENBURG,
HOOFTMEESTER**

Bijna Kerstfeest en dus tijd om ons huis in kerstsfieren te brengen. Leuk! Met onze telefoon maken we even een foto voor de familie. 'Even' is daarbij een understatement. De eerste is niet scherp, de tweede heeft mij maar half in beeld, de derde is leuk maar mist de kerstfeest. Na een paar keer is het goed. We kunnen door.

Van alles komt tevoorschijn. En dan vind ik onderin de doos een oude adventskalender. Zullen we die weer neerzetten? We maken het tot centraal punt in ons kersthuys. Sfeervol in een hoekje, waarin we ook elke dag een kaars kunnen branden. Mooie bijkomstigheid is dat de kalender precies van zo lang geleden is dat dit jaar de datering en de dagen kloppen. Zo tel ik dit jaar net als iedereen op naar Kerst: zondag 1 december, maandag 2 december.

De volgende dag gaat het zo. We branden een kaarsje bij ons ontbijt. De ogen van mijn baby van 10 maanden worden nieuwsgierig groot. Ik lees de woorden bij vandaag. Het is een lied uit de Iona-traditie. Take o take me as I am. Als vanzelf begin ik te zingen. Neem mij aan zoals ik ben... wek in mij wie ik zal zijn. Het gezicht

ALS VANZELF BEGIN IK TE ZINGEN.
NEEM MIJ AAN ZOALS IK BEN... WEK
IN MIJ WIE IK ZAL ZIJN.

van mijn zoon is nog steeds aandachtig gericht op onze adventshoek. Ik zing het lied verder en zijn handen beginnen totaal onritmisch mee te slaan. Ik bedenk intussen hoe ik dit ritueel en deze hoek in het huis de komende weken verder kan vullen. Hij is nu nog wat kaal en de aandacht van de kleine smaakt naar meer. Voor hem is het leven een en al verwachting en verwondering, bedenk ik. Hij kan ons volwassenen nog wat leren op weg naar Kerst.

"Neem mij aan zoals ik ben". De woorden zingen door in mijn hoofd. Bij de God die mens werd mag ik komen zoals ik ben. Zoals de wijzen, de herders, de andere bezoekers in de stal bij Jezus die mij voorgingen. Met al hun mooie kanten en schaduwkanten. Ik neem me voor wat minder naar perfectie te streven. Daarin te beginnen bij kleine dingen. Voor God was de eerste bewogen foto van onze kerstfeercapriolen waarschijnlijk goed genoeg. Evenals de tweede, waar ik maar half aanwezig was. God kan ook vanuit menselijk en imperfect materiaal een toekomst wekken. Een les in die we in deze tijd telkens opnieuw mogen leren.

Bezoeksters luisteren naar ds. Trijnie Plattje die tijdens een workshop sprak over de gezamenlijke bijeenkomsten van moslima's en christelijke vrouwen.

Chris Dees (links) en Mustapha el Barbari tijdens hun inleiding op de bijeenkomst van GIS.

Trijnie Plattje toont een kledingstuk dat moslima's en christelijke vrouwen samen maakten.

Foto's: Leo Polhuys

Mensen met verschillende religieuze achtergrond ontmoeten elkaar

Geloven in Samenleven voor het eerst in Zwolle

In de Ulu moskee in Zwolle werd recent de eerste regionale bijeenkomst gehouden van Geloven in Samenleven (GIS). Doel was mensen uit verschillende geloofstradities te verbinden en wederzijdse vooroordelen weg te nemen. De ongeveer veertig aanwezigen kregen aansprekende praktijkvoorbeelden te horen, konden meedoen aan workshops en aanschuiven aan de gezamenlijke maaltijd.

DOOR **LEO POLHUYS,
DEVENTER**

GIS bestond tot voor kort alleen als project, maar is inmiddels een stichting geworden. Secretaris David Renkema: "De bijeenkomst in Zwolle was de eerste buiten de Randstad. We hebben wel landelijke bijeenkomsten gehad, maar willen ons initiatief nu uitrollen in andere delen van het land." Waarom Zwolle? "Misschien zijn de mensen in het oosten wat ontvankelijker voor anderen, het is hier wat minder gepolariseerd dan in de randstad. De bedoeling van GIS is dat mensen uit verschillende religies in hun eigen dorp of stad aan de slag gaan en elkaar opzoeken."

Hel

Rasit Bal is voorzitter van GIS: "Moslims zijn lang geïsoleerd geweest. Ze hielden vast aan de cultuur uit hun land van herkomst en hadden weinig contacten met mensen uit de reeds gevestigde religies. We moeten de verschillen zien te overbruggen. Gelukkig zijn er al vele goede voorbeelden

van. Als we elkaar opzoeken en elkaar persoonlijk ontmoeten en niet inzetten op theologisch dogma's, zie je dat er veel mogelijk is en er wederzijds respect ontstaat. De persoonlijke ervaring doet wat met mensen. De positieve landelijke ontwikkelingen binnen GIS willen we nu lokaal voortzetten. We laten zien welke goede vormen van samenwerking er al zijn. In het kader van GIS komen ook voorgangers uit de verschillende religies samen. Ze lezen teksten en bespreken deze. Natuurlijk is iedereen vanuit zijn eigen achtergrond geïnteresseerd in hoe anderen denken over de vraag of ongelovigen naar de hel gaan..." GIS heeft een duidelijke link met het Overlegorgaan Joden, Christenen en Moslims (OJCM) en kan misschien een beetje worden gezien als een verlengstuk hiervan. Oud D66 gemeenteraadslid en Eerste Kamerlid Hanneke Gelderblom - Lankhout, zelf Joods, noemde GIS tijdens de bijeenkomst in Zwolle "een geweldig project" en riep de overheid op om OJCM te steunen, ook financieel.

Discotheek

Een goed voorbeeld van samenwerking tussen mensen uit verschillende religies is Meppel, waar Weerbaar Meppel al ruim twintig jaar draait. Chris Dees en Mustapha el Barbari vertelden er in Zwolle over. Chris heeft een Marokkaanse schoonzoon, is diverse keren in Marokko geweest en verzorgt de lessen wereldreligies op de cursus Theologische Vorming en Verdieping

van de PKN. "Belangrijk is hoe je omgaat met discriminatie, bijvoorbeeld als donkere jongens geweerd worden bij de deur van een discotheek. Ga je slaan, of is er een andere reactie mogelijk?"

Mustapha vertelt over een ruzie tussen een aantal jongelui en kooplui op de markt in Meppel. "De krant meldde de volgende dag dat het om Marokkaanse jongens ging, maar de enige Marokkaan die op de markt was, was ik. Ik zat op het terras en zag alles gebeuren. Gelukkig plaatste de krant de volgende dag een rectificatie." Omdat de informatie over de vechtpartij van de politie afkomstig zou zijn, is er contact gezocht met de sterke arm. "Marokkaanse jongeren hebben een bezoek gebracht aan de politie en de politie heeft een tegenbezoek gebracht, waarna wederzijds begrip ontstond. De jongeren zagen in dat de politie ook andere dingen doet dan achter Marokkanen aanlopen en dat zij met veel ellende wordt geconfronteerd. Gevolg van dit contact was dat de criminaliteit onder jongeren met maar liefst tachtig procent daalde. We kregen zelfs de ambassadeur van Engeland op bezoek, die wilde ook wel eens weten hoe we dit voor elkaar kregen..."

Bekijks

Trijnie Plattje is predikant van de Protestantse Gemeente Colmschate Schalkhaar. Ze heeft tien jaar lang probleemloos als christen tussen moslims geleefd in Indonesië. Sinds 2006 komen vrouwen van de Centrummoskee

en van de Lichtuskerk bij elkaar. "Ontmoeting en het bespreken van alledaagse levenservaringen staan centraal. We koken samen en wisselen recepten uit. Ook lunchen we samen en maken we uitstapjes, zoals laatst naar Zutphen. Onderweg had ons gezelschap - een groep vrouwen mét en zonder hoofddoekjes - veel bekijks. Dat was meteen een mooie manier om uit te leggen wat we doen..." De predikant vertelt dat sommige deelnemers er al vanaf het begin bij betrokken zijn. "Vanuit de moskee zijn het vaak bestuursleden van de vrouwenvereniging, vanuit de kerk meestal vrijwilligsters die elkaar ontmoeten vanuit oprechte belangstelling en elkaar bevragen over wat het geloof in het leven van alledag betekent. We spreken niet over dogma's en het is zeker niet de bedoeling om elkaar te bekeren, hoewel sommigen dat misschien toch in het achterhoofd hebben... Ik ga zelf zonder vooroordelen het gesprek aan en denk niet stiekem dat ik wel iemand kan bekeren." De vrouwen zijn vooral praktisch bezig. Zo maakten ze samen een kledingstuk met symbolen en afbeeldingen die voor hen van belang zijn. Het kledingstuk wordt steeds meegenomen naar de plek van samenkomst.

Cultuur

Trijnie Plattje vertelt dat niet alleen taal- en geloofsverschillen een rol spelen bij de ontmoetingen, maar ook culturele. "Daar zijn we eerlijk over.

RTV-tips

Zaterdag 14 december

EO | NPO2 | 21.00

De grootste rivieren van de wereld

De Nijl. De Nijl roept misschien beelden op van piramides en farao's, maar deze rivier heeft nog veel meer verrassingen in petto.

Zondag 15 december

KRO-NCRV | NPO2 | 08.25

De Verwondering

Het is mooi geweest: Elly en Rikkert stoppen na 50 jaar met optreden. Een mooie aanleiding om Elly Zuiderveld uit te nodigen in het boshuisje van Annemiek.

Zondag 15 december

EO | NPO2 | 14.05

Jezus van Nazareth

Kefah komt op zijn zoektocht in Jeruzalem. Met de hulp van archeologen en historici krijgt Kefah een goed beeld hoe de laatste dagen van Jezus eruit hebben gezien.

Maandag 16 december

KRO-NCRV | NPO1 | 19.20

Een huis vol

Op maandag 16 december start het 9e seizoen van Een Huis vol. Drie Nederlandse gezinnen gunnen de kijkers een kijkje in hun hectische leven.

Dinsdag 17 december

AVROTROS | NPO2 | 20.25

Volle Zalen

Cabaretier Herman Finkers kreeg dit jaar de Blijvend Applaus Prijs als eerbetoon voor zijn hele oeuvre. Finkers laatste soloprogramma dateert alweer van 12 jaar geleden, vanwege ziekte bleef het nadien bij incidentele optredens en projecten.

Woensdag 18 december

KRO-NCRV | NPO2 | 18.45

Binnenste Buiten

Bas en Romy wonen met 5 jonge kinderen in de imposante Lambertuskerk, een monumentaal kerkgebouw aan de rand van Maastricht.

Donderdag 19 december

EO | NPO3 | 21.00

Tygo in de Psychiatrie

Tygo bezoekt de 21-jarige Jason die dertien labels heeft en naar eigen zeggen niet de juiste hulp heeft. Hij doet een poging om hulp te krijgen door een trauma-instelling te bellen.

Vrijdag 20 december

NTR | NPO2 | 17.15

Karim pakt zijn kans

De onderwijsinspectie constateert: We zien een kloof tussen kansarme en kansrijke leerlingen. Karim Amghar onderzoekt hoe het gesteld is met de kansen van leerlingen met veel potentie maar weinig middelen.

Hurryhurrygogo

DOOR WILLEMKE
WIERINGA, WIERDEN

Na een kwartiertje Nederland in Beweging stap ik onder de douche en precies op dat moment hoor ik een appje binnenkomen. Even kijken, je weet maar nooit. Vandaag - een decemberse zaterdag - reist schoonzoon Job namelijk terug uit Amerika. Stel je voor dat het vliegtuig uit de lucht is gevallen, of dat er terroristen aan boord zijn. Rillend lees ik het app-bericht. Een kleinzoon. Moet al vroeg voetballen. Is zijn trainingsbroek kwijt. Weten wij misschien ...? Ik zal straks kijken, app ik terug. Eerst douchen.

Zal ik vanmorgen bij onze voetballende kleinzoons en kleindochters gaan kijken? Nee, toch maar niet. Dan moet ik weer zo haasten. Bovendien ligt er dringend werk op mij te wachten. En het leven is al zo'n voortdurende hurryhurrygogo. Dus even geen gehaast nu, maar lekker relaxen onder de douche. Ik heb dat kwartiertje bewegen ook al in de benen.

Jazeker, ik doe aan Nederland in

Beweging, als het kan elke morgen. Hoor ik u lachen? Waarom? Ik kan u vertellen dat het een absolute aanrader is voor jong en oud, voor wie weinig of veel tijd heeft, voor wie niks of alles heeft met sportscholen of sportclubs, voor u, voor mij. De voordelen zijn legio. Je hoeft de deur niet uit. Het kan ieder moment van

de dag, op jouw tijd. Er zit een easy muziekje onder. Met afschuw denk ik terug aan de jaren in de sportschool toen ik elke maandagavond om zeven uur ging body-pumpen onder begeleiding van snoeiharde stampmuziek; dat nooit meer. En ook mooi: het kost niks. Niente. Je zet de tv aan in de slaapkamer of start de app in de badkamer - wat kost een abonnement op de sportschool eigenlijk? Nederland in Beweging lijkt warempel het evangelie wel, genade kost ook niks.

Bewegen is goed, dat weet iedereen. Fietsen, wandelen, hardlopen, voetballen, traplopen, ramen wassen, stoepen vegen, tuinieren... het maakt niet uit, als je maar beweegt, het liefst in de buitenlucht. Je leest en hoort dat werkelijk overal. Depri? Ga eropuit! Pijn? Ga bewegen! Verkouden? Ga lopen, snuif een teug frisse lucht! Burn-out? Stap op de fiets! Enzovoort enzovoort. Laatst moest ik voor borstankeronderzoek naar het ziekenhuis. En wat zei de dokter? Juist. Het beste medicijn, ook bij voorkoming van kanker, is... bewegen. En ik geloof het. Het werkt. In mijn computerbestaan en overvolle familielevens vind ik altijd wel even tijd voor een dagelijkse fiets- of wandelpauze, waarna mijn hoofd, mijn lijf en mijn leden weer volop meedoen.

En nu moet ik denken aan onze kerken. Ziek, zwak, soms geen beweging in te krijgen, om miselijk van te worden. Voor ons, kerkmensen, is het tijd om op te staan. Kom in beweging. Geen tijd te verliezen. Hurryhurrygogo.

Willemke Wieringa laat u meeleven met dagelijkse voorvallen in haar familie met vijf kinderen en veertien kleinkinderen.

Geknipt

In 'Geknipt' vindt u opvallende, bijzondere, verbijsterende of verhelderende citaten uit kranten, bladen of websites. Voor u gelezen en geknipt door de medewerkers van het Gezamenlijk Zondagsblad.

Geen god behalve Allah

Op de site tpo.nl trekt blogger Chris Develing van leer tegen de gebedsoproep van een moskee in Amsterdam.

De Blauwe Moskee in Amsterdam-West laat binnenkort structureel de Azan klinken. Volgens huis-imam Yassin Elforkani is de

bekendste kreet uit deze gebedsoproep iets heel moois dat bijdraagt aan wederzijds begrip. Hij heeft het uiteraard over 'Allahu Akbar' wat er op neerkomt dat Allah de grootste god is. Direct daarna verzekert de Azan luisteraars tot in hun huiskamer dat 'er geen god is behalve Allah'. Het zal je maar luidkeels gezegd worden, terwijl je op het punt staat de Bijbelse God te danken voor het eten - achter gesloten deuren, zoals het hoort.

De rol van de vrouw

Onlangs overleed in Zwolle op 85-jarige leeftijd Dien de Haan. Jarenlang was ze onder het pseudoniem Annie Verdelman de drijvende kracht achter het evangelisatieblad Elisabethbode. Het **Nederlands Dagblad** schreef een mooie necrologie over haar. Een fragment daaruit.

Ze kon zich er druk over maken als theologie als een soort hogere wiskunde werd gezien. "Theologie moet dienstbaar zijn aan de gemeente." Ze las de Bijbel keer op keer en ontdekte steeds nieuwe dingen. In het bijzonder hield ze zich bezig met de rol van de vrouw. "In de gemeente van Jezus Christus was geen onderscheid tussen man en vrouw. Dat was revolutionair in die dagen. Maar Paulus gaf regels zodat de gemeente voor de Grieken geen struikelblok zou zijn voor het evangelie. In de Griekse cultuur

waren de enige vrouwen die in het openbaar spraken de hetairen, een soort escortvrouwen. En vrouwen die hun haren los lieten hangen, waren priesteressen van de vruchtbaarheidsgodin Isis in een staat van extase. Paulus wilde niet dat de vrouwen in de gemeente daarop gaan lijken, want dan komt het evangelie in opspraak. En misschien zijn wij in onze tijd wel een aanstoot voor het evangelie als vrouwen hun mond moeten houden."

Burn-outsamenleving

Cultuurfilosoof Stine Jensen maakt zich in *Vrij*, het weekendmagazine van de **Telegraaf**, zorgen over onze prikkelrijke samenleving.

Overall staan mensen te roepen om jouw aandacht. Netflix, media, bedrijven. De aandacht vasthouden van de kijker, van de klant, is zelfs een specialisme geworden. Het risico bestaat dat bij ons allen een enorme vermoeidheid toeslaat, dat we een burn-outsamenleving creëren. We gaan altijd maar door en door en door op de golf. Maar we blijven aan de oppervlakte, gaan niet meer de diepte in. Die aandachtsspanne kunnen we niet opbrengen. Ik ben erg voor The Joy of missing out, een geweldig boek van hoogleraar Svend Brinkmann. Onszelf de discipline aanleren dat het niet erg is om dingen te missen."

Top2000 in Nieuw-Amsterdam

De laatste zondag in december klinkt er popmuziek in de Noorderkerk te Nieuw-Amsterdam. De activiteitencommissie organiseert een Top2000-dienst en hoopt op een bomvolle kerk. Alle vaste elementen komen langs, zoals gebed, schriftlezing en overdenking komen langs, maar de muziek is gebaseerd op nummers uit de Top2000.

Liefde, hoop en verdriet

Veel moderne muziek gaat over liefde, hoop en verdriet. Nummers die prachtig passen in een kerkdienst. Het thema van de Top 2000-kerkdienst is: 'Vertrouw op God'.

Dominee

Elly van der Meulen gaat voor en Paula Keizer verbindt dienst en muziek. Er zullen nummers vertolkt worden van the Black eyed Peas: 'Where is the love', Nick en Simon: 'Kijk omhoog', Westlife, Rames Shaffy, Frank Boeien, U2 enz. In Nieuw Amsterdam zijn de artiesten: Jorien Habing (zang), Matijs de Roo (piano), het Musicalkoor onder leiding van Liesan Masselink.

Op radio en tv

De lokale omroep ZO!34 zendt de dienst rechtstreeks uit via tv; Ziggo kanaal 45. Radioluisteraars in Emmen kunnen afstemmen op 107.6FM en in Coevorden op 105.4FM. Na dienst is er gelegenheid om elkaar te ontmoeten onder het genot van een kopje koffie, thee of limonade en iets lekkers.

Vervolg van pagina 5

De Nederlanders ergerden zich bijvoorbeeld over het feit dat tijdens viering van vrouwendag, 8 maart, opeens een aantal belangrijke heren uit de Turkse gemeenschap iets kwam vertellen. De vrouwen waren echter blij met hun komst, want dat onder-

streepte het belang van vrouwen-dag. Een ander voorbeeld gaat over de manier waarop afspraken worden gemaakt. In de moskee wordt gezegd: 'Woensdag komen we bij elkaar' en dat gebeurt dan. Nederlanders trekken hun agenda en kijken welke datum het beste uitkomt. En toen een zoon

van iemand uit onze gemeente overleed, kwam een groep vrouwen uit de moskee naar de herdenking. Nederlandse vrouwen zouden de nabestaanden individueel bezoeken, niet als groep. En een laatste voorbeeld: Soms bidden we samen, maar iedereen doet dat op haar eigen wijze."

Voorlichters van GIS kunnen hun ervaringen tijdens regionale bijeenkomsten delen en plaatselijke initiatieven ondersteunen.

Meer info? www.geloveninsamenleven.nl

Voor mannen uit Hoogeveen en omstreken

De Noordermannen komen bijeen in Hoogeveen. Een avond speciaal voor mannen over het leven en het geloof, vol activiteiten, ontspanning en goede gesprekken. Deze bijeenkomst zal Gerrit Lolkema spreken. Info: www.noordermannen.nl

Vrijdag 20 december, 19.50 - 21.30 uur, Echten, Zorgboerderij Refaja, Oshaarseweg 19

Kerststallenexpositie Noordwolde:
10e en laatste keer

'Maria in geuren en kleuren'

In Noordwolde vindt de inmiddels wijd en zijd bekende kerststallenexpositie plaats met kerststallen en kerstgroepen uit verschillende werelddelen.

Deze keer vormt Maria het thema van de tentoonstelling. De moeder van Jezus is sinds het begin van onze jaartelling niet alleen een inspiratiebron geweest voor gelovigen, maar ook voor kunstenaars. Daar zal tijdens de expositie ook veel van te zien zijn.

Fervente kerststallenverzamelaars

De beide organisatoren, Jeltje Kramer en Rita Akkerboom, hebben te kennen gegeven dat dit de laatste expositie zal zijn, die zij organiseren. Een extra reden om een kijkje te komen nemen. Veel exposanten van de afgelopen tien jaar verlenen opnieuw hun medewerking, evenals de kinderen van basisschool Matthijsje. In 2009 werd de eerste kerststallenexpositie georganiseerd door Jeltje Kramer en de toenmalige predikante, Martje Veenstra. Beiden waren al fervente verza-

melaars van kerststallen. Na het vertrek van ds. Veenstra werd Rita Akkerboom bereid gevonden haar taak over te nemen. Een aantal gastvrouwen draait eveneens al mee vanaf het begin.

Verschillende activiteiten

Tijdens de expositiedagen zullen verschillende activiteiten plaatsvinden, zoals een speurtocht door de kerk voor kinderen en de bezoeken van groepen bewoners uit verschillende verzorgingshuizen. Op 18 december vindt een Maria-lezing plaats, op 21 december is er een 'creatieve inloopmiddag' en op 23 december wordt een inloopconcert gehouden.

[tekst gele balk]
15, 21, 22, 26 en 28 december, Kerkgebouw, Hoofdstraat Oost 57/Oldeberkperweg 1, Noordwolde, 13.30 - 16.30 uur, toegang gratis, info: Jeltje Kramer, tel. 0561-430706 jeltje.gert@hetnet.nl, Rita Akkerboom, tel.06-28846322 amgakkerboom@gmail.com

Initiatiefnemer Jeltje Kramer: "Maria is tijdens elke expositie aanwezig geweest, maar nooit stond zij op de voorgrond. Daarom lijkt het ons passend tijdens deze laatste kerstexpositie Maria in het zonnetje te zetten."

lezers schrijven

Stalbezetting in Boxtel

In het Gezamenlijk Zondagsblad van 17 november jl. stond een column van ds. Arjen van der Spek over het vonnis van de rechter in de zaak van de stalbezetting in Boxtel. Ds. Van der Spek begon zijn column met deze woorden: "Het is onvoorstelbaar slecht dat de zogenaamde dierenactivisten die met een grote groep een stal in Boxtel hebben bezet er met een voorwaardelijke straf en een geldboete van driehonderd euro vanaf komen". Met het onderstaande stuk zou ik daarop willen reageren. Bij dezen zou ik u willen vragen om het te plaatsen in het Gezamenlijk Zondagsblad. Indien

u het plaatst, dan daarvoor bij voorbaat mijn hartelijke dank.

Hartelijke groet,

H.H. Lageveen, dienaar des Woords en veganist

Naschrift:

"Mens en dier ontorende toestanden"
Als dorpspredikant ben ik bij heel veel boeren thuis en in de stal geweest. Of ze nu melkkoeien, vleesrassen, kippen, geiten of varkens hadden. Ik kwam er achter dat geen enkele boer onachtzaam

met zijn dieren omgaat. Ook zag ik bij een biologische varkensboer dat de varkens liever niet naar buiten gaan want het zijn net mensen die het liefst dicht bij elkaar in de warmte zitten. (daar zijn natuurlijk opnames van te maken dat het lijkt alsof ze veel te klein behuist zijn). Ook zag ik varkens die net geworpen hadden, achter doodligstangen liggen. Dat is puur ter bescherming van de biggetjes om die niet dood te trappen. Daar verblijven die moederdieren maar super kort want daarna gaan ze naar een ruime en warme stal. En de biggetjes komen in prima verwarmde groepshuisvesting. Maar daar maken de activisten weer geen

opnames van. Het scoort beter om net dat ene dode biggetje te filmen bij een zeug die klem ligt waardoor iedereen moet roepen: Zielig!!!. Ook de vrije uitloop kippen zitten 's nachts allemaal op een kluitje bij elkaar. Dat is niet zielig, dat heet natuurlijk gedrag. Prima om minder vlees te eten, maar populistische technieken gebruiken om de boeren in een kwaad daglicht te stellen, dat wil ik graag aan de kaak stellen. (Ds. Arjen van der Spek)

Lichtjestocht Almelo

De avond voor kerst verandert het Beeklustpark in Almelo in een wereld die lijkt op die van ongeveer 2000 jaar geleden. Het bekendste bijbelverhaal ter wereld, de geboorte van Jezus, wordt nagespeeld door 70 vrijwilligers in historische kostuums. Na inschrijving bij de Romeinen gaan de bezoekers op weg, geleid door duizenden brandende kaarsjes. Langs het engelenkoor, de herders, Herodes, de wijzen. En dan vinden ze Maria en Jozef met het kindje in de stal. Bij de muziekkoepel waar het koor kerstliederen zingt en de vuurkorven branden, is (gratis) chocolademelk, koffie en thee verkrijgbaar.

Dinsdag 24 december, 18.00 - 20.00 uur, Almelo, Beeklustpark, gratis (vrijwillige bijdrage bij koffiekraam)

Wij lezen vandaag

zaterdag 7 december
Psalm 80

Zondag 8 december
Micha 4:1-8

maandag 9 december
Micha 4:9-14

dinsdag 10 december
Micha 5:1-5

woensdag 11 december
Micha 5:6-14

donderdag 12 december
Filippenzen 1:27-2:11

vrijdag 13 december
Filippenzen 2:12-18

Even doordenken

Ook de hoofdzonden komen voort uit het hart.

Rikkert Zuiderveld

Colofon

Het Gezamenlijk Zondagsblad voor de Protestantse Kerk in Drenthe, Overijssel en Flevoland is een uitgave van Topic, Burg, J.C. van den Bergplein 34, 7642 GT Wierden, tel. 0546 577475, info@topic-cc.nl, www.topic-cc.nl Het Gezamenlijk Zondagsblad informeert over ontwikkelingen in kerk, theologie en samenleving en houdt rekening met de verscheidenheid binnen de kerken en de lezerskring.

Redactieadres Gezamenlijk Zondagsblad, Burg, J.C. van den Bergplein 34, 7642 GT Wierden, info@topic-cc.nl, tel.: 0546 - 577475, redactie@gezamenlijkzondagsblad.nl

Hoofredacteur dr. J.D.Th. Wassenaar, Dorpsstraat 43, 7447 CM Hellendoorn, 0548 - 655635, e-mail: hoofredactie@gezamenlijkzondagsblad.nl

Eindredactie Willemke Wieringa

Redactie ds. W.J. Bakker, drs. A. Hekman, drs. T.J. Oldenhuis, drs. A.A. van der Spek

Medewerkers ds. Pieter Boomsma, ds. Foekje Dijk, Jan Groenewegen, ds. Gerhard Heeringa, Gerrit Kraa, Leo Polhuys, Willemke Wieringa

Gemeenteberichten en Kerkdiensten Gemeenteberichten dienen uiterlijk maandag vóór 8.00 uur aangeleverd te worden aan henriette@topic-cc.nl Gegevens voor kerkdiensten dienen zo ruim mogelijk van tevoren te worden aangeleverd aan henriette@topic-cc.nl Plaatsing van gemeenteberichten geschiedt zonder kosten. Protestantse kerken in het verspreidingsgebied van onze krant kunnen hiervan gebruik maken.

Ander nieuws Het Gezamenlijk Zondagsblad neemt graag berichten op over bijvoorbeeld speciale kerkdiensten en bijeenkomsten, jubilea, reünies, concerten, vergaderingen en andere activiteiten die wij interessant achten voor onze lezers. Daarbij houdt de redactie zich het recht voor berichten te weigeren. Stuur uw informatie naar nieuws@gezamenlijkzondagsblad.nl

Overname Bij gehele of gedeeltelijke overname van artikelen wordt men vriendelijk verzocht de bron te vermelden en een exemplaar van het nummer waarin dit artikel is overgenomen, aan de redactie te zenden.

Advertenties Voor informatie over tarieven en plaatsingsmogelijkheden belt u naar 0546 - 577475 (vraag naar Liselore Kok). Advertentiemateriaal kunt u vrijdags vóór 12.00 uur digitaal aanleveren bij Gezamenlijk Zondagsblad, Burg, J.C. van den Bergplein 34, 7642 GT Wierden, liselore@topic-cc.nl

Advertentie-adviseur voor Drenthe: J. van Vondel, Runde ZZ 120, 7881 HR Emmen Compascuum, tel. 0591 - 351730, jvanvondel@hetnet.nl

Familieberichten Berichten vóór maandag 8.00 uur aangeleverd, worden opgenomen in de eerstvolgende krant. Sturen naar henriette@topic-cc.nl of het redactie-adres (zie hierboven)

Abonnementen Voor opgave van een abonnement, een adreswijziging of vragen over de verzending kunt u contact opnemen met Henriëtte Gerfen: henriette@topic-cc.nl Op maandag en donderdag is zij telefonisch bereikbaar op 0546 - 577475. Abonnementenprijzen: per jaar met automatische incasso € 64,00; per jaar met een factuur € 70,00; per half jaar met een automatische incasso € 35,00; per half jaar met een factuur € 39,00 Abonnementen kunnen elk gewenst moment ingaan. U kunt kiezen voor een halfjaar- of een jaarabonnement. Abonnementen kunnen elk gewenst moment worden opgezegd, waarbij een opzegtermijn van één maand geldt. Opzeggingen dienen schriftelijk of per email te geschieden. Een opgezegd abonnement loopt door tot afloop van de betalingsperiode. Het Gezamenlijk Zondagsblad verschijnt minimaal 35 keer per jaar. Wekelijks in de periode van oktober t/m maart, in de tussenliggende periode minder frequent. Zie voor de verschijningsdata: www.gezamenlijkzondagsblad.nl/over het GZ ISSN 1384 - 3923 www.welkomindekerk.nl

In deze rubriek wordt informatie over PKN-kerkdiensten in Drenthe, Overijssel en Flevoland gratis opgenomen. De redactie is afhankelijk van de gegevens van de preekvoorzieners en kan daarom niet verantwoordelijk worden gesteld voor de juistheid ervan. **Gegevens kunt u sturen naar:** Burg, J.C. van den Bergplein 34, 7642 GT Wierden, of mailen naar henriette@topic-cc.nl

Drenthe

Zondag 15 december 2019
3e advent

Aalden 10.00 ds. H. Cohen-Stuart
Alteveer GK 10.00 ds. Hoogeveen
Assen AK 10.00 da. W. van Noord. H.A. **De Bron 10.00** da. E. Struikmans **JK 10.00** ds. R. Koopmans **De Slingeborh 10.30** ds. H. Meijer **OK 10.00** ds. R. Busschers. H.A.
Beilen PK 10.00 ds. M. Hazeleger
Borger GH 10.00 ds. T. Veenstra
Bovensmilde WK 10.00 ds. G. v/d Werff
Coevorden GK 10.00 ds. H. Nagelhout
Diever GK 10.00 ds. B. van Werven **19.00** ds. M. Sijsma
Drijber GK 10.00 ds. Tiggelaar
Dwingeloo 10.00 ds. J. Bakenburg
Een 9.30 ds. H. Knegt
Elim GK 10.00 ds. A. Heiner
Emmen GrK 10.00 **Ichthus 10.00** **Kapel 10.00** **Opgang 10.00** **SH 10.00**
Emmer-Compascuum Het Anker 10.00 ds. R. Rohaan
Gasselternijveen 10.00 ds. T. Oldenhuis
Gees 10.00 ds. B. Breunesse. H.A.
Gieten DK 9.30 ds. J. Middeldjans
Grolloo 10.00 Alja Streutker
Hijken/Hooghalen Kompas 10.00 ds. P. de Vries
Hollandscheveld 10.00 ds. J. Wegerif **19.00** ds. J. Tiggelaar
Hoogersmilde De Schakel 10.00 ds. Marsman
Hoogeveen GH 9.30 ds. J. Paas **GrK 9.30** ds. J. Snaterse **17.00** ds. W. van Boeijen **HK 9.30** dr. J. Borst **19.00** zangdienst **OK 9.30** ds. D. v/d Vaart **VH 9.30** ds. W. Loosman **Weidesteyn 10.30** dhr. W. Wennink **Olden Kinholt 10.15** ds. A. Linde

Klazienaveen KK 9.30 ds. E. de Vries
Kloosterveen De Ontmoeting 10.00 ds. H. Harmsen. H.A.
Meppel MK 10.00 mw. P. v/d Zee **Erfdeel 10.00** ds. H. Jaspers Focks
Nieuw-A'dam NK 10.00 ds. G. Kajim
Nieuw-Balinge 10.00 ds. T. Beekman **19.00** ds. G. van Zanden
Nieuweroord ImK 10.00 ds. W. Bakker **RH** ds. M. van Wijk
Nieuw-Weeringe 10.00 ds. van Elten
Nijeveen 10.00 ds. J. Kooistra
Pesse OK 10.00 ds. M. Paas
Rolde 10.00 ds. R. Fortuin
Roden CK 10.00 ds. W. Meijles. H.A. **JK 9.30** ochtendgebed
Ruinerwold/Koekange BH 10.00 ds. J. Muis
Schoonoord De Wijngaard 9.30 ds. Hordijk
Sleen OK 10.00 ds. J. Scheffer
Smilde KK 9.30 ds. A. Donker

Tiendeveen 10.00 ds. G. van Zanden **15.00** ds. T. Beekman
Valthe BK 10.00 ds. H. Thon
Vries DK 10.00 ds. B. Altena
Westerbork VH 10.00 dhr. J.P. v/d Jagt **SK 10.00** ds. M. Leffers
Zuidlaren LK 10.00 ds. W. Slob
DK 10.00 en **19.00** ds. R. ten Have
Zuidwolde GK 9.30 ds. B. Gras
HG 9.30 ds. G. van Beusekom
Zwartemeer GK 9.30 ds. den Arend

Flevoland

Zondag 15 december 2019
3e advent

Ens GK 9.30 ds. G. Timmer. H.A. **19.00** ds. J. Smit. H.A.
Kraggenburg 11.00 zangdienst
Marknesse 9.30 ds. H. Torenbeek
Urk BK 10.00 ds. T. Korten
17.00 ds. A. v/d Spek **PK 10.00** ds. C. Hoek **17.00** ds. E. Terpstra
De Poort 10.00 ds. E. Terpstra
16.45 ds. J. van Rumpst
Zeewolde 10.00 en **19.00** ds. E. Boot

Overijssel

Zondag 15 december 2019
3e advent

Almelo Bleek 10.00 mw. H. Westerik **De Ontmoeting 10.00** ds. H. van Ark **19.00** kerstzangdienst **GrK 10.00** ds. P. Endedijk **PK 10.00** ds. M. Montagne
Noach 10.00 ds. D. van Bart
Eugeria 10.30 da. J. Vedders
Beerzerveld 10.00 ds. K. Hazeleger **19.00** dhr. A. Lowijs
Belt-Schutsloot 9.30 dhr. J. Smit
Bergentheim WK 10.00 da. G. Rohaan
Berkum HH 9.30 mw. J. Veldkamp **19.00** vespers
Blankenham 10.00 mw. J. Lalkens
Blokzijl/Scheerwolde Wielewaal 10.00
Borne OK 10.00 ds. G. Veening
Dijkhuis 10.00 ds. J. Meijer
Bruchterveld 10.00 ds. G. Holverda
Daarle GK 9.30 ds. H. Paas **15.00** ds. J. Wassenaar **HK 9.30** ds. A. Bierma **15.00** ds. W. Geuze
Daarlerveen 9.30 ds. M. Bos **19.00** n.b.
Dalfsen GrK 10.00 en **19.00** ds. A. Tol **Oudleusen 9.30** ds. H. Schipper
Dedemsvaart VDK 9.30 ds. K. van Staveren **De Fontein 19.00** ds. J. Zondag
De Krim PK 9.30 dhr. G. Lipke
Delden OB 10.00 ds. D. Juijn
Den Ham GK 9.30 en **19.00** ds. R. van Hornsveld **Liefferdinck 10.00** ds. H. de Haan. H.A. **DK 10.00** ds. H. de Haan
Enschede OK 10.00 ds. A. Reitsma **Lonneker 10.00** ds. K. Bergström **Usselo 10.00** ds. E. de Bruin **BK 10.00** ds. J. Zondags **ZP 18.00** ds. A. Fuhrmann **HZ 10.00** past. A. Kemper
Enter 9.30 ds. F. den Oudsten **19.00** ds. T. Oldenhuis
Genemuiden GK 9.30 en **19.00** ds. I. Postma **GrK 9.30** ds. J. Mulderij **15.30** ds. W. Hulsman **HC 9.30** ds. A. Beens
Giethoorn PG 10.00 ds. K. Faber
Hardenberg Baalderveld 10.00 ds. P. Langbroek **HK 10.00** ds. H. Dorgelo **De Matrix 9.30** ds. Y. van Benthem **Radewijk**

10.00 ds. J. Dijkstra **HöK 10.00** ds. W. v/d Wel **Witte Kerk 10.00** dhr. J. Eertink **Oostloorn 11.00** dhr. J. Smit **SK 19.00** ds. P. Langbroek
Heino 10.00 Lieke van Hout
Hellendoorn PK 8.45 en **10.30** ds. J. Wassenaar **19.00** ds. L. Aangeenbrug **KW 9.30** ds. R. Perk
KZ 10.15 da. R. Vedders
Holten DK 9.30 ds. S. Roozenboom **Kandelaar 9.30** ds. A. Bierma **19.00** volkskerstzang
Kamperveen 9.30 ds. Posthumus
Lemelerveld BK 9.30 ds. Zitman
Lutten KK 9.30 ds. L. v/d Veer
Mariënborg SK 9.30 ds. L. van Rikxoort
Nieuwleusen MK 10.00 ds. G. Trouwborst **OK 10.00** ds. H. Bouma **19.15** ds. G. Trouwborst
Nijverdal RB 9.30 ds. L. Jansen
HC 9.30 ds. B. v/d Weg
Oldemarkt GK 9.30 ds. J. Bruinsma. H.A.
Ommen GK 9.30 ds. K. Jelsma **19.00** ds. J. de Haan **HK 10.00** ds. R. de Bruin
Paasloo HG 9.30 ds. E. Jans
Rijssen GK 9.30 n.b. **19.00** ds. S. Ris
Rouveen 11.00 ds. H. Scholing
Sibculo KK 9.30 ds. A. v/d Griend
Schuinesloot 11.00 drs. G. Zijl
Sint Jansklooster JK 10.00 ds. M. Rohaan. H.A. **14.30** ds. J. Duijster
Kapel 14.30 ds. H. Pap
Staphorst 9.00 ds. H. Scholing
Steenwijk GrK 9.30 ds. A. van 't

Zand **OV 9.30** en **EV 10.45** ds. B. Haanstra. H.A.
Steenwijkerwold 9.30 ds. E. van Veen
Vollenhove GrK 10.00 ds. D. Wolters **MK 10.00** ds. A. Haaima
Vriezenveen OK 9.30 ds. H. Wachtmeester
Vroomshoop Het Anker 9.30 ds. J. Antonides **Irene 10.30** jeugddienst **19.00** ds. F. Schipper
Wanneperveen 11.00 dhr. J. Smit
Westerhaar 9.30 ds. W. den Braber
Wierden DK 9.00 en **10.45** dr. M. Paul **18.45** ds. G. Hoff **GK 9.30** ds. C. de Gooijer **19.00** ds. P. Dekker **Hoge Hexel 9.30** ds. G. Hoff **15.00** ds. H. Donken
Wijhe NK 10.00 da. M. Veenstra
Willemsoord 9.30 ds. G. v/d Dood
Wilsom 9.30 ds. J. de Kok **14.30** ds. J. Visser
Windesheim 10.00 ds. J. van Wijk **19.00** ds. E. Prins
Witharen 10.00 ds. J. Bakker
Ijsselmuiden/Grafhorst GK 9.30 ds. P. Hoogstrate **19.00** ds. N. Beimers
Zwartsluis GK 10.00 ds. A. v/d Spek **19.00** dhr. E. Knoeff
Zwolle AK 9.30 ds. N. Eygenraam **GrK 17.00** Michaëlsvesper
JK 9.30 en **17.00** ds. H. de Jong. H.A. en dankz. **LK 10.00** ds. M. Jonker **OK 10.00** ds. I. Epema. H.A. **19.00** ds. I Epema. Vespers
Open Kring 9.30 ds. C. Baljeu
SiK 10.00 ds. R. van Putten **StK 10.00** StinsContaKtdienst

komen en gaan

W.Q. Hoorn te Eemdijk

CHR. GEREf. KERKEN Beroepen
te Genemuiden, kand. A.J. Droger te Rotterdam

NED. GEREf. KERKEN Beroepen
te Schiedam, kand. J.A.E. Dekker-de Groot te Apeldoorn

GEREF. GEMEENTEN Beroepen
te Moerkapelle, ds. R.A.M. Visser te Apeldoorn
te Grand Rapids-Covell Avenue (Michigan, VS) en te Sioux Center (Iowa, VS), ds. H. Hofman te Kalamazoo (Michigan, VS)
te Waarde, ds. S. Maljaars te Meliskerke
te Kapelle-Biezelinghe, ds. W. Visscher te Amersfoort
te Leerdam, ds. C. van Ruitenburg te Krimpen aan den IJssel, die bedankte voor Zeist te Rotterdam-
Alexanderpolder, ds. P. Mulder te Tricht-Geldermalsen
te Woerden, ds. B. Labee te Veenendaal
te Hilversum, ds. G.J. van Aalst te Klaaswaal
te Kruiningen, ds. G. van Manen te Elspeet
te Stolwijk, ds. G. Beens te Kootwijkerbroek
te Waardenburg, ds. B.J. van Boven te De Valk-Wekerom
te Nijkerk en te Sheboygan (Wisconsin, VS), ds. M.T. Al-Chalabi te Brakel

Bedankt voor Middelburg-Zuid, ds. M. Joosse te Ede

GEREF. KERKEN (VRIJG.) Beroepen
te Ommen-Noord/Oost, ds.

IN HET BOEK HALLELUJA SCHRIJFT ANNE LAMOTT OVER DE APOSTEL PAULUS, LIJDEND AAN 'EEN DOORN IN ZIJN VLEES'. HIJ MOEST UITEINDELIJK LEREN OM DE STEKENDE PIJN TE ZIEN ALS EEN GESCHENK.

I'm dreaming of...

Het andere gezicht van kerst

Ook al worden we overspoeld met reclame en beelden waar het kerstgeluk van af druipt, wie heeft er nou echt zo'n kerst? De meeste mensen hebben niet zo'n perfect leven.

DOOR JOKE VEERMAN, ALBLASSERDAM

Kerst - een tijd vol dromen. Decennia lang horen we al Bing Crosby's 'I'm dreaming of a white Christmas'. Dromend over hoe genadig een pas gevallen witte sneeuwlaag rommel toedekt en lawaai dempt. Hoe kinderen vrolijk naar buiten buitelen. Sneeuwmannen maken, sleetje rijden en genieten van de wondere winterwereld. Hoe decoratief de bomen en struiken worden door fraaie winterse neerslag. Fantastisch! Kon het maar altijd kerstmis zijn...

De dromers verdringen het vervolg, als het gaat dooien - en met een beetje pech opnieuw gaat opvriezen - en wegen onbegaanbaar worden. Verkeersoverlast, ongelukken, blikshade, of erger. Mopperend en strompelend gaan we onze weg. En dan de mensen die, beperkt in mobiliteit, gedwongen binnen zitten. Bah.

Kerst - tijd van dromen over gezelligheid en samenzijn. Marketeers bouwen op allerlei manieren mee aan die droom: een warm, kleurrijk gezelschap rond de tafel, genietend van veel lek-

kers en van elkaar. Dat de gasten vaak andere agenda's hebben, is een lastige werkelijkheid. Pijnlijk is het als kerst vooral een dromen over vroeger wordt. Vroeger, toen alle stoelen bezet waren...

Vorig jaar kerst schreef de eindredacteur van Lazarus, Marieta van Driel, een persoonlijk stuk met als titel 'Mijn kerst wordt nooit meer perfect (en dat hoeft ook niet)'. Ze schreef: "Ik ben de vrouw geworden waar ik 10 jaar geleden ongelovig en arrogant op had neergekeken, 'want scheiden doe je niet en al helemaal niet als je kinderen hebt.'" En: "Ik ben getrouwd met de intentie om met diegene samen oud te worden en een veilig thuis te vormen voor de - toen nog toekomstige - kinderen. Goed over nagedacht, goed voorbereid. En uiteindelijk was een gebroken gezin en ongelofelijk veel verdriet het resultaat. Welkom in het echte leven."

Marieta schreef dit verhaal naar aanleiding van een feel good reclamespotje van een supermarkt: een vader is dankzij interventie van zijn dochter welkom bij haar moeder aan de kerstgourmettafel, ook al is de relatie tussen vader en moeder voorbij. Een romantisch beeld waarin het allemaal toch nog een beetje goed komt. Nou ja, met Kerst dan. Marieta voelt hoe het spotje inspeelt op haar schuldge-

voel. Reclamemakers komen net zo moraliserend over als sommige christenen die eigenlijk niet over scheiden willen praten en het huwelijk een 'bijna zaligmakende status (MvD)' toedichten. In een dergelijke moraliserende opstelling is er weinig compassie voor de feilbaarheid en kwetsbaarheid van de mens.

Marieta refereert aan het boek Halleluja van Anne Lamott, die schrijft over de apostel Paulus, lijdend aan 'een doorn in zijn vlees'. Hij verlangde ernaar om verlost te worden van die doorn, maar moest uiteindelijk leren om de stekende pijn te zien als een geschenk. Anne: "Hij moest bereid zijn om erdoor op z'n plek gezet te worden, hij moest de bereidheid hebben om God te danken voor zijn vurig nieuwe besef van nederigheid, bescheidenheid, precies datgene wat ieder weldenkend mens zou vermijden. Eigendunk is bedwelmend, verslavend, op sommige dagen het beste gevoel op aarde, maar Paulus koos bescheidenheid en dienstbaarheid als weg om bevrijd te worden van de slavernij van eigenliefde. Zalig zijn de zachtmoedigen."

"Mijn scheiding zal levenslang blijven steken", schreef Marieta. "Maar het is ook mijn ontsnapping aan hoogmoed. Ik heb erdoor geleerd wat beheersing is, wat vergeving is, wat jezelf wegcijferen is, wat zachtmoedigheid echt is.

En ik mag met nieuwe ogen leren kijken naar liefde, die als je het echt wilt, altijd het laatste antwoord heeft."

Toch komt de adventstijd elk jaar weer met dromen. Ook voor mensen die allang ontdekt hebben dat dromen vaak bedrog zijn. Altijd zijn het dezelfde verhalen. Eén van die verhalen vertelt van twee oude mensen die hun droom in duigen zagen vallen: geen kind, geen toekomst... Een verrassende actie van Boven bracht nieuw leven en hun zoon zou de wegbereider worden van de Messias. Een droom die wél werkelijkheid wordt, elke dag opnieuw, bij sneeuw, dooi of tegenwind.

Een van mijn bekenden in de digitale wereld - met m'n schermje leef ik net als vele anderen in twee werelden - mopperde hartstochtelijk op de traag dooiende sneeuw. De blubberbende op de woonerven maakte elke fietsritje naar de basisschool tot een survivaltocht. In haar kerstwens op Facebook veranderde ze de kerstwens van Bing Crosby in 'And let all your christmasses be... anything but white!'

Doe maar groen dan! Het groen van de lente. Van nieuw leven, van groei, van nieuwe kansen. Nieuwe kansen in Gods koninkrijk, dat in Jezus Messias gekomen is en komt!

Agenda

Tot en met 10 januari
Tentoonstelling met kunst over advent, kerst en driekoningen, vrijdag 10.00 - 12.00 uur, Assen, Adventskerk, Lindelaan 49, maandag 9.00 - 11.00 uur, **Assen**, Opstandingskerk, Wilgenbeemd 2

Tot en met 26 januari
Tentoonstelling middeleeuwse kunstwerken uit het noorden en zuiden van Europa, **Utrecht**, Museum Catharijneconvent, Lange Nieuwstraat 38

Tot en met 27 februari
Tentoonstelling 'Jodendom verbeeld in letters en tekens', Synagoge, **Enschede**, Prinsestraat 14, 11.00-17.00 info: synagogeenschede.nl

Zondag 15 december
Verkoop Israëlproducten, 9.00 - 12.00 uur, **Zwolle**, WRZV-hal, Rieteweg 12

Zondag 15 december
Rennen en vieren in Dronten, 11.45 - 12.15 uur, **Dronten**, Open Hof

Zondag 15 december
Speciale kerstdienst met Sien, 15.00 uur, **Lemelerveld**, Brugkerk, Kroonplein 1, info: www.sien.nl

Zondag 15 december
Fair Culinair, gerechten uit de Joodse keuken, Synagoge, **Enschede**, Prinsestraat 14, 11.00-17.00, info: synagogeenschede.nl

Zondag 15 december
Israëlavond met dominee Theo Niemeijer, 19.00 uur, **Vroomshoop**, 't Lieniezer, Wingerd 10, toegang vrij (collecte)

Dinsdag 17 december
Kerstviering PCOB Wierden-Enter, 14.30 uur, Ontmoetingscentrum Gereformeerde Kerk **Wierden**, Spoorstraat 7, gratis

Vrijdag 20 december
Oudejaarsconference Rob Favier, 20.00 uur, **Nijeveen**, Gereformeerde kerk, Dorpsstraat 7, kaarten: www.events4christ.nl, €17

Vrijdag 20 december
Wandelen vanuit het Dominicanenklooster, 9.00 - 12.30 uur (inloop 8.30 uur), **Zwolle**, Assendorperstraat 27, € 5, aanmelden: info@kloosterzwolle.nl

Zaterdag 21 en zondag 22 december
Kerst in Oud **Kampen**, Eben Haëzer, Buiten Nieuwstraat 69, www.kerstinoudkampen.nl

Zaterdag 21 december
Kerstwandelen in Steenwijk, 14.00 - 17.00 uur, **Steenwijk**, binnenstad, organisatie stg. Present

Zaterdag 21 december
Heropening Kerk **Hoge Hexel**, 11.30 uur dienst, 13.30-14.30 uur open huis, Hoge Hexel, Hervormde kerk, Piksenweg 6

Informatie voor de agenda kunt u mailen naar: nieuws@gezamenlijkzondagsblad.nl

Muziekagenda

Zaterdag 14 december

Concert gospelkoor Reach Out, 20.00 uur, **Wierden**, Dorpskerk, gratis (collecte)

Zaterdag 14 december

Kerstsamenzang, Ad Huetink (orgel), 20.00 uur, **Lemelerveld**, WHZ-hal, € 10 t.b.v. goede doelen, www.huetink-royalmusic.nl

Zaterdag 14 december

Adventszang, 19.30 uur (19.00 uur zaal open), **Smilde**, Koepelkerk, Veenhoopsweg 14, gratis (collecte)

Zaterdag 14 december

Johannes de Heer samenzang, 19.00 uur, **Staphorst**, Kerkgebouw De Bron, Churchillaan 2, € 5 euro (tot 12 jaar gratis)

Zaterdag 14 december

Start adventstour Reyer & Lars Gerfen, 20.00 uur, **Nieuw-Amsterdam**, Zuiderkerk, Vaart Zuidzijde 86, € 10, Tickets: www.events4christ.nl

Zondag 15 december

Kerkdienst met gospelgroep Living Lord Singers, 10.00 uur, **Hoogeveen**, 'De Schutse', Schutstraat 147.

Zondag 15 december

Advents-zangdienst, 19.00 uur, **Daarlerveen**, De Schoof, Brugstraat 10

Woensdag 18 december

Seniorenmiddag, 14.30-16.00 uur, **Biddinghuizen**, de Voorhof, Akkerhof 3, vrijwillige bijdrage

Woensdag 18 december

Kerstconcert, 20.00 uur, **Hollandscheveld**, Nederlands Hervormde Kerk, Hendrik Raakweg 19, €10

Woensdag 18 december

Reyer & Lars Gerfen in, 20.00 uur, **Vriezenveen**, Christengemeente Ilife, Kanaalweg Zuid 1

Vrijdag 20 december

Kerstoratorium Chr. Mannenkoor Steenwijk, 19.45 uur, **Steenwijk**, Grote Kerk, € 10 (t/m 12 jaar gratis)

Vrijdag 20 december

Kerstconcert met Geref. Mannenkoor 'Adoramus', 20.00 uur, **Hoogeveen**, De Opgang, Alteveerstraat 105, € 8 (vanaf 16 jaar)

Vrijdag 20 december

Kerstconcert Christelijk Mannenkoor Assen, 20.00 uur, **Assen**, De Bron, Einthovenstraat 28

Vrijdag 20 december

Oudejaarsavondconference met Rob Favier, **Nijveen**, Gerefomeerde kerk, Dorpssgtraat 7, 20.00, € 17, info/tickets: eventsforchrist.nl

Samen-op-Weg vanuit veranderkundig perspectief

Het was een lange weg

In 2005 publiceerde ds. Barend Wallet het boek *Samen op Weg* naar de Protestantse Kerk in Nederland. Het verhaal achter de vereniging. Dit jaar promoveerde organisatieantropoloog, coach en supervisor Hanna Ploeg-Bouwman. Haar dissertatie is getiteld: *Bewoonde herinnering. Een learning history van het Samen-op-Weg-proces*.

DOOR DR. JAN DIRK WASSENAAR, HELLEDOORN

Wallet beschrijft het langdurige, moeizame proces van vereniging van de Nederlandse Hervormde Kerk, de Gereformeerde Kerken in Nederland en de Evangelisch-Lutherse Kerk in het Koninkrijk der Nederlanden, dat in 2004 tot de vorming van de PKN heeft geleid. Wallet had de laatste twintig jaar van het proces, dat in 1961 begon, van dichtbij meegemaakt. Als voorzitter van de generale synode van de Nederlandse Hervormde Kerk, als secretaris van de Raad van Deputaten Samen op Weg en als voorzitter van de werkgroep kerkorde.

BIJ EEN REORGANISATIEPROCES GAAT HET OM VEEL MEER DAN ALLEEN STRUCTUREN EN REGELGEVING.

Uitstekend gedocumenteerd

Er zijn kanttekeningen bij zijn boek te maken - 'objectiviteit' is een kwestie als je zo dicht bij een proces betrokken bent geweest. Maar feit is en blijft dat zijn boek een uitstekend gedocumenteerde weergave van de ontwikkelingen is.

Cultuurverandering

Ik verkeerde altijd in de veronderstelling dat met dat boek het laatste woord gesproken was. Dat blijkt niet het geval. Dit jaar promoveerde Hanna Ploeg-Bouwman op het Samen-op-Weg-proces met bovengenoemde dissertatie.

Anders dan Wallet presenteert Ploeg-Bouwman niet een kerkhistorische, maar een veranderkundige studie. Ploeg-Bouwman: "Vanuit de veranderkunde is bekend dat een fusie ook een cultuurverandering inhoudt, wat complex is omdat cultuur ingebed is in tradities, routines, emoties, macht, symbolen, taal en muziek."

Cruciaal

Zij wijst op vijf "hittepunten" oftewel cruciale gebeurtenissen in het Samen-op-Weg-proces met alle spanningsvelden die daar bij horen, bijvoorbeeld inzake traditie enerzijds en vernieuwing

anderzijds:

- De oproep van De Achttien en de jongeren (1961-1973)
- Verschil in denken (1973-1986)
- Schetsen en het einde van de werkgroep (1986-1990)
- De kerkorde (1991-1998)
- De naam en de groep van acht (1998-2003/2004)

Verhalen over respectievelijk 'ambitie', 'dilemma's', 'conflict', 'confrontatie' en 'acceptatie' komen aan de orde. Het is wel duidelijk: bij een reorganisatieproces gaat het om veel meer dan alleen structuren en regelgeving. Wie plaatselijk met een Samen-op proces te maken gehad heeft of daar nog midden in zit, weet daar alles van.

Aanvulling

Ik moest wennen aan de inval-

hoek van Ploeg-Bouwman, zelf heb ik mij in de loop der jaren kerkhistorisch ingegraven. Maar het boek heeft mij ook meer bewust gemaakt van wat bij een reorganisatieproces als Samen-op-Weg kwam kijken. In dat opzicht is het een goede aanvulling op dat van Wallet.

Hanna Ploeg-Bouwman, *Bewoonde herinnering. Een learning history van het Samen-op-Weg-proces*; Eburon, Utrecht, 2019; 265 p.; ISBN 9789463012461; prijs: € 24,50.

boeken

DOOR DR. JAN DIRK WASSENAAR, HELLEDOORN

Katinka Fikse-Omon, God moet ons helpen. De geschiedenis van de Gemeenschap van Zending-Diaconessen in Nederland (1935-2019); Uitgeverij Van Wijnen, Franeker, 2019; 358 p.; ISBN: 9789051945805; € 29,50 euro.

Een mooi boek van historica Katinka Fikse-Omon over een bijzondere gemeenschap, die van het in 1935 geopende Zending-Diaconessenhuis te Amerongen, dat nog steeds bestaat. Het betreft een Nederlandse variant van een Duitse beweging. De zusters waren actief in verpleging, onderwijs, ook zending en evangelisatie. Ze ontvingen gasten en organiseerden conferenties. Johannes de Heer sprak er regelmatig. De oorlogstijd was een moeilijke periode: de Nederlandse bevolking wantrouwe de zusters, de Duitse autoriteiten verlangden hun medewerking. De afgelopen decennia gingen de zusters met

hun tijd mee. De nadruk verschoof van zorg naar diaconaal en pastoraal werk.

Wij geloven. Rooms-katholiek en protestant: één geloof. De geloofsbelijdenis van Nicea/Constantinopel uitgelegd door Bram van de Beek en Herwi Rikhof; KokBoekencentrum Uitgevers, 2019; 220 p.; ISBN 9789043532716; € 19,99 euro.

De belijdenis van Nicea/Constantinopel is de meest klassieke samenvatting van het christelijk geloof. Het is ook de belijdenis die door vrijwel alle kerken in het oosten en het westen wordt erkend. Bram van de Beek (emeritus hoogleraar van de Vrije Universiteit in Amsterdam en emeritus predikant in de Protestantse Kerk in Nederland) en Herwi Rikhof (emeritus hoogleraar van de Universiteit van Tilburg en priester van het bisdom 's-Hertogenbosch) leggen de tekst, die meer dan 1500 jaar oud is, uit in verbondenheid van de Rooms-Katholieke en de protestantse traditie in de eenheid van het geloof. Verschillen zijn naar hun mening alleen nuances. De auteurs hopen een bijdrage te leveren aan het besef dat de kerk één is. Het boek

is niet alleen voor theologen geschreven. Het is ook bedoeld voor anderen die in de eenheid van het christelijk geloof geïnteresseerd zijn. Zij moeten er dan wel goed voor gaan zitten. Want Van de Beek en Rikhof leveren pittige kost. Maar de lezers die zich de moeite getroosten, worden rijk beloond!

Nooit meer eene nieuwe hiërarchie! De kerkrechtelijke nalatenschap van F. L. Rutgers. Leon van de Broeke en George Harinck.(red.) Uitg. De Vuurbaak Hilversum 2018 Prijs € 22,50

Op 19 maart 2017 was het honderd jaar geleden dat F. L. Rutgers (1836-1917) overleed, hoogleraar kerkgeschiedenis en kerkrecht aan de Vrije Universiteit Amsterdam. Hij staat bekend als de schepper van het zogenaamde Doleantiekerkrecht, waarin het recht van de lokale gemeente een sterker accent kreeg in vergelijking met het vanaf de zestiende eeuw ontwikkelde gereformeerde kerkrecht, met name tegenover de hiërarchische structuur van de Nederlandse Hervormde Kerk. Deze bundel bevat teksten gehouden op een symposium ter gelegenheid van Rutgers' honderdste sterfdag. Acht auteurs besteden vanuit uiteen-

lopende kerkelijke tradities - protestants en rooms-katholiek - aandacht aan de erfenis van Rutgers en aan de betekenis van zijn kerkrecht voor vandaag. Zoals de opvattingen binnen vrijgemaakte kring over de rol en het gezag van de plaatselijke kerkenraad en de bovenplaatselijke synode. Een leerzaam boek voor wie zich moet bezighouden met kerkrecht.

Blankenham

Protestantse Gemeente
Blankenham
Kerkbuurt 9
8373 EG Blankenham

Scriba: mevr. C.A. Appelo-de Ruiter,
Kerkbuurt 10, 8373 EG Blankenham
0527-202584
ariaderuiter@gmail.com
www.kuinreblankenham.
protestantsekerk.net
www.facebook.com/
pknkuinreblankenham

Kerkdienst

Zondag 15 december. 10.00 uur, gezamenlijk dienst in Blankenham, voorganger mw. J. Lalkens. In deze dienst zal **dh. P. Weijs** afscheid nemen als organist. Als u de dienst bij wilt wonen bent u van harte welkom. Na de dienst is er, onder het genot van koffie of thee met iets lekkers, gelegenheid om persoonlijk afscheid te nemen van de heer Weijs.

Pastorale hulp

Mocht u die nodig hebben, neemt u dan contact op met een van de ouderlingen.

Zieken en allen die pijn en verdriet hebben: wensen we Gods troost en nabijheid toe.

Vrede en vrijheid

Vrede op aarde. Deze woorden klinken geregeld in de kerstperiode. Het zijn drie simpele woorden, maar met een ongelooflijke lading. Want hoe gemakkelijk je ze ook uitspreekt of zingt, zo moeilijk zijn ze te realiseren. We hoeven maar naar het journaal te kijken of de krant open te slaan om op de hoogte te blijven van oorlogen wereldwijd. Maar dat is anders dan er onderdeel van uitmaken. Zo kunnen we ons ook nauwelijks voorstellen wat uitgezonden militairen in oorlogsgebied meemaken. Als plaatselijk gemeenten mogen we wel wat meer betrokken zijn met deze militairen, vindt Peter Vos, bijzonder hoogleraar protestantse geestelijke verzorging bij de krijgsmacht. “Zoek het gesprek, bid voor uitgezonden militairen en de predikant. Dat verbreedt de blik van de gemeente en verbindt je met wat op het wereldtoneel speelt.” Een wereld zonder oorlog lijkt ondenkbaar. De geboorte van Jezus heeft ons echter laten zien dat wat we niet konden bedenken werkelijkheid wordt. Als u deze Kerst het “Ere zij God” zingt, hoop en bid dan met uw hele hart dat het ondenkbare werkelijkheid wordt. Ik ga dat in ieder geval doen. “Ere zij God in de hoge. Vrede op aarde. In mensen een welbehagen.” Jurjen de Groot, directeur dienstenorganisatie

Kerkliederen (uit: Canon van het protestantse kerklied) In de kerk klinken liederen. Dat is al zo vanaf het allereerste begin van de kerk. Lieder helpen om het geloof onder woorden te brengen. Door de eeuwen heen wordt het geloof steeds anders bezongen. Elke tijd legt zijn eigen accenten. In het begin van de 20e eeuw ontstond in Duitsland een liturgische en kerkmuzikale vernieuwingsbeweging. Men herontdekte componisten uit de 16e en 17e eeuw en hun betekenis voor de kerkmuziek. In deze herbezinning

lag het accent op de vocale en instrumentale kerkmuziek (orgelmuziek). Maar er kwam ook een eerste aanzet tot het schrijven van nieuwe kerkliederen. De belangrijkste dichter van deze tijd was Jochen Klepper, geboren in Duisland in 1903. Studeerde theologie en begon in 1927 als journalist en tekstschrijver te werken, o.a. bij de radio. Het lied “De nacht is haast ten einde” schreef hij op 18 december 1937 en noemde het een kerstlied om het als kerstgroet naar vrienden te sturen. Met deze bijzondere groet, uit een tijd die door het nazi-regime zo verduisterd werd nodigde hij iedereen uit om te blijven zingen van hoop en verwachting, van het komende licht. Over de laatste 10 jaar van zijn leven is veel bekend omdat hij toen dagboeken bijhield. De liederen van Klepper zijn alleen te begrijpen tegen de achtergrond van de onderdrukking. Toen deportatie dreigde kozen hij, zijn joodse echtgenote en een van haar dochters uit een eerder huwelijk op 11 december 1942 vrijwillig voor de dood. De nacht is haast ten einde, (Lied 445 in het nieuwe Liedboek).

Vers 4:

God lijkt wel diep verborgen in onze duisternis.

maar schenkt ons toch een morgen die vol van luister is.

Hij komt ons toch te stade ook in het strengst gericht.

Zijn oordeel is genade, zijn duisternis is licht.

Namens de kerkenraad van de Protestantse gemeente Blankenham

C.A. Appelo-de Ruiter, scriba

Blokzijl PROT. GEM.

Protestantse Gemeente Blokzijl
Scriba: Karin Rozendal
tel. 23327236, pgb4@xs4all.nl
Kopij wordt verzameld en verstuurd door:
dh. Henk van Dalen
tel. 0527 291285
hvandalen03@hetnet.nl

Zondag 15 dec. 3e Advent, 10.00u ds D.J. Lagerweij (Zwolle), Grote Kerk Blokzijl. Organist: Stephan van Dokkum. Collecte: 1e diaconie, 2e eigen kerk, 3e fonds geluidsinstallatie. Komende zondag komen we samen in de Grote kerk. Het is 3e advent dan. Voor zal gaan dominee Dirk Jan Lagerweij. En de organist is dan Stephan van Dokkum. En ook dan is er zoals gewoonlijk weer koffiedrinken. Wees allemaal van harte welkom! Een gezegende dienst toegewenst allemaal!

Overleden

Op maandag 2 december is overleden **Jan Baver Dragt** in de leeftijd van 83 jaar. De uitvaartplechtigheid heeft zaterdag 6 dec. vanuit de Grote Kerk plaatsgevonden. En hij is in de dienst van zondag de 8e dec. herdacht en is zijn naam bijgeschreven in 't gedachtenisboek.

Pastoraat

Mw Henny Kruimer, B. Loosweg 21 Blokzijl, moet na enkele vooronderzoeken, waarbij geen verdere aantastingen te zien waren

gelukkig, vanaf jongstleden maandag zal zij een intensieve weekelijkse kuur van 12 weken gaan volgen. De verwachting en de hoop is er, dat wat nu lokaal aanwezig is, te behandelen valt. Heel veel kracht en nabijheid toegewenst jullie beiden!

De zoon van Mw Froukje Woud, Zuiderpolderweg 7 is dhr Ronnie Woud, de Rits 5 Blokzijl. Ronnie is geopereerd in Utrecht en heeft daar een nieuw sleutelbeen gekregen uit zijn eigen been! Het gaat redelijk vooruit gelukkig. En zaterdag 6 dec. is hij weer thuis gekomen, maar het zal nog een lange tijd te gaan hebben! Heel veel kracht en moed toegewenst voor jullie allen! We leven mee! Dhr André Mol, de Kegge 6 Blokzijl is weer thuis na de zoveelste ziekenhuisopname. Het is een moeilijk leven na de longtransplantatie! Toch ook van harte beterschap André. We leven met jullie mee!

Zoals bekend, wil niet iedereen vermeld worden op de zondagsbrief bij geval van ziekte of ziekenhuisopname. Toch weten we dat er verschillende gemeentelieden voor onderzoek naar het ziekenhuis moeten of zijn geweest. Sommigen wachten op uitslagen. Een spannende tijd, zo met de feestdagen voor de deur. Wij wensen ieder en hun families veel sterkte en Gods nabijheid.

Als Gij er zijt, wees dan aanwezig, niet als een vuur, dat ons verbrandt-vuur is te heilig en te hevig-geef ons de schaduw van Uw hand. Lied 948

Verjaardag en jubilea. Voor hen die de komende week jarig zijn of een jubileum te vieren hebben: van harte gefeliciteerd. We hopen dat jullie een fijne dag hebben!

Wat gebeurde er de voorafgaande week?

Kerkdienst 8 dec: Hier is Jan Baver Dragt herdacht en zijn naam bijgeschreven. En 'Micha' kwam op bezoek in het kader van het adventsproject: Geef licht. Pastoraat en diaconaat: In deze week van 1 dec. tot 8 dec. is er weer door velen aan velen een bezoek, een bloementje gebracht of een kaartje verstuurd. Dinsdagmiddag 3 dec.: De liturgie. kwam bij elkaar voor de kerstnachtdienst. Woensdagmiddag 4 dec.: elke woensdagmiddag wordt er geoeftend voor de kerstmusical voor het kinderkerstfeest. Woensdagavond 4 dec. kwam het moderamen bij elkaar. Donderdagmiddag 5 dec. kwam de gezinsdienstcie bij elkaar voor de kerstdienst op 1e kerstdag. Vrijdagavond 6 dec. was er weer clubavond in de Waaier. Fijn dat de leiding zich zo wil inzetten voor de jongeren. Voor de iets oudere jeugd was er aansluitend soos. Zaterdagmorgen 7 dec. namen we afscheid van Jan Baver Dragt en begeleidten hem naar zijn laatste rustplaats.

Agenda
Zondag 15 dec. is de 3e adventsdienst in de Grote Kerk. Maandag 16 dec. 14.00u kerstboom optuigen. Donderdag 19 december 19.00u 'kinderkerstfeest' in de Wielewaal Vrijdag 20 dec. 19.30u 'kerst sing-in' Grote kerk.

Zondag 22 dec. 10.00u dienst in de Grote kerk
19.00u kinderkerstfeest grote kerk.

KinderKerk

De KinderKerk zal vanaf nu worden geleid door 1 leiding voor 2 groepen. De KinderKerk start om 10 uur in de consistorie voor de kinderen vanaf 3,5 jaar t/m groep 3. De kinderen van groep 4-8 starten in de kerk en komen voor de eerste schriftlezing naar de KinderKerk. De kinderen worden dan door een van de ouderlingen vanuit de kerk naar de consistorie ruimte gebracht. Ze sluiten dan aan bij de andere kinderen. Alle kinderen en leiding komen dan voor het slotlied terug in de kerk, zodat we gezamenlijk de dienst kunnen afsluiten.

In Scheerwolde is er KinderKerk voor 1 groep, vanaf 3,5 jaar tot groep 8. Alle kinderen gaan dan met de leiding voor de eerste schriftlezing naar de KinderKerk ruimte. Ze komen dan voor het slotlied weer terug in de dienst. Tijdens bijzondere diensten, zoals dopen, advent en 40-dagentijd periode, Palmpasen, Pasen, Pinksteren en Kerst loopt het anders. Alle kinderen starten dan eerst in dienst en gaan dan gezamenlijk met de leiding naar de KinderKerk. Alle kinderen komen dan voor het slotlied terug in de dienst.

Bezoekdienst

Jarig op 1 december dhr. W. Otten, 85 jaar, Groenestr 38, op 14 december mw. L. Bloem-Scholtens, 101 jaar, Boffersweidje 17, op 14 december dhr. A. Vaartjes, 80 jaar, Molenwijk 11, op 16 december dhr. J. J. Koopmans, 85 jaar, Breestr 17, op 21 december dhr. H. Boes, 76 jaar, Zuiderstr 3, op 23 december mw. A. van der Heide, 78 jaar, Boffersweidje 23, op 27 december mw. G. M van der Veer-van de Scheur, 83 jaar, Boffersweidje 20, op 29 december mw. E. Bijsterveld-Veenstra, 79 jaarm Beatrixstraat 6. Allen te Blokzijl. U, allen van harte gefeliciteerd en een hele fijne verjaardag gewenst! Voor de bezoekdienst is er een gift ontvangen van €20,= hiervoor heel hartelijk dank. Namens de bezoekdienst Marie Dijkman-van der Sluis.

Facebook

Wordt vriend op facebook van de kerk Blokzijl-Scheerwolde en we delen met u en jou de bijzondere activiteiten, die er zijn in en om de kerk!

Kopij eerstvolgende nummer voor het nummer dat vrijdags uitkomt: kopij tot uiterlijk zaterdagmiddag 12.00 uur naar Henk van Dalen hvandalen03@hetnet.nl

Giethoorn

Predikant Ds.A.C.J. van Waard-Pieterse, De Elzen 20, 8355 CX Giethoorn, 0521-362555
astridvanwaard@hotmail.com
Scriba:
Harry Besselse, p/a Beulakerweg 78a, 8355 AK Giethoorn, 0521-344266
scribagiethoorn@gmail.com
giethoorn.protestantsekerk.net
Kerkrentmeesters bankrek.nr NL69 RABO 0322 0010 80
Diaconie bankrek.nr: NL39 RABO 361 2597 51

Eredienst. Aanvang 10.00 uur. **Op zondag 15 december** ds. K.J. Faber uit Wolvega voor. De organist is de heer S. Huismans en de heer J. Smit is de dienstdoende ouderling. De uitgangscollecte is bestemd voor de Zondagsschool. Tijdens de dienst zal er oppas aanwezig zijn voor de kleintjes. Kerkvervoer: Hans Spitzzen, tel. 360322.

Het zal geschieden in de laatste dagen

Derde adventszondag:

Het zal geschieden in de laatste dagen

dat de woestijn zal bloeien als een bloem

en zich verblijdt om de gebaande wegen,

om vruchten, die, gerijpt in zon en regen,

vertellen van bevrijding na gericht en doem

als antwoord op veel levenslange vragen.

Liedboek: lied 455 door: Wim Pendrecht

Allen een fijne, derde adventszondag gewenst.

Met een hartelijke groet, Petra van Wieringen.

Kuinre

Protestantse Gemeente Kuinre
Henric de Cranestraat 41
8374 KL Kuinre

Scriba: scriba-kuinre@live.com

www.kuinreblankenham.
protestantsekerk.net
www.facebook.com/
pknkuinreblankenham

De bloemen uit de dienst van 8 december zijn naar dhr. F. de Boer gegaan.

Zondag 15 december, 3e Advent. In deze dienst zal mevr. J. Lalkens uit Emmeloord voor gaan in een gezamenlijke dienst in Blankenham. Aanvang van deze dienst is om 10.00 uur.

's Avonds is er de jaarlijkse kerstzangavond. Jubilee, o.l.v. Henk Boeve, zeemans- en shantykoor “De windjammers”, o.l.v. Rixt Zijlstra en organist Theun Hoen uit Ossenzijl verlenen hun medewerking aan deze avond. U bent van harte uitgenodigd. Aanvang 19:30 uur, in de Protestantse Kerk te Kuinre.

Zondag 22 december, 4e Advent, is er een gezamenlijke dienst in Kuinre om 10.00 uur. In deze dienst zal mevr. B. Groen uit Giethoorn voorgaan. 's Avonds om 19.00 uur is de kerstviering van de zondagschool.

1e Kerstdag, woensdag 25 december zal mevr. L. Brugmans uit Nunspeet voor gaan. Deze dienst begint om 9.30 uur.

Zondag 29 december is er om 10.00 uur een gezamenlijke dienst in Blankenham waarin dhr. J. Smit uit Belt-Schutsloot voor zal gaan.

Zondagsschool Kuinre

Nog een paar weken en dan is het alweer kerst. Een gezellige periode. Met de kinderen gaan we lichtjes maken zodat ze deze met de kerstdienst kunnen gebruiken. In de week van

Vervolg van pagina 11

16 t/m 22 december houden we weer onze jaarlijkse lijstcollecte. Deze wordt van harte bij u aanbevolen. Ook dit jaar nemen we een inspirerend magazine met de titel Petrus, mee op pad om uit te delen. Op zondag 22 december is 's avonds om 19.00 uur de kerstviering, we gaan laten zien wat we allemaal geoefend hebben over het kerstverhaal. Het wordt een afwisselende dienst. De muzikale begeleiding is in handen van Harry Muis. Komen jullie ook? En neem gezellig iemand mee.

Kerkdiensten in 2020

Met ingang van 1 januari 2020 vindt er een verandering plaats in het rooster van de voorgangers. In Kuinre is er elke week dienst om 10.00 uur. Van harte welkom.

Als kerkenraad willen wij u vragen als er ziekte is of behoefte aan een gesprek contact op te nemen met de scriba of de ouderling. Wij zijn graag op de hoogte.

Met een vriendelijke groet,
Protestantse Gemeente Kuinre.

Steenwijkerwold

Predikant: ds. E. van Veen, tel. 0521-58 85 68, ericvveen@ziggo.nl

Scriba: dhr. G. Dekker,
Marijenkampen 2, 8339 SM
Marijenkampen, tel. 06-106 506 72,
scriba@pk-steenwijkerwold.nl
Kerkelijk bureau: kerkelijkbureau@pk-steenwijkerwold.nl,
tel. 0521-51 74 51

Zondag 15 december. Aanvang: 09.30 uur. Voorganger: dhr. E. de Vos (Steenwijk). Organist: Margreet van Dorsten. Ophaaldienst: dhr. H. Wubs. Bloemendienst: fam. M. Martens. Eindcollecte: Kerkdienst gemist
Bezorgen Kerstgroeten
Ook dit jaar brengen wij weer een attentie naar de mensen uit onze gemeente die 80 jaar of ouder zijn, en naar mensen die (langdurig) ziek zijn. Wij vragen uw hulp voor het rondbrengen van de Kerstgroeten. De attenties kunnen opgehaald worden op zaterdag 14 december in de kerk tussen 9.30 en 10.30 uur. U heeft dan tot maandag 23 december tijd om de groeten te bezorgen.

Kerstzangdienst met Chr. Brassband De Woldklank
Samen bekende kerstliederen zingen, luisteren naar prachtige koorzang en genieten van de prachtige kerstklanken van De Woldklank.

Dat kan op zondagavond 15 december in de Protestantse Kerk te Steenwijkerwold. Na de zeer geslaagde kerstzangdiensten van de afgelopen jaren trekt Chr. Brassband De Woldklank uit Steenwijkerwold ook dit jaar alle registers weer open onder de bezielende leiding van dirigent Karel Jager. Er zal worden meegewerkt door het Protestants Kerkkoor Steenwijkerwold onder leiding van Adriaan Oudkerk. Deze avond zullen veel bekende kerstliederen gezongen worden, maar zullen korps en koor ook van zich laten horen met bekende en minder bekende kerstliederen

en kerstmelodieën.

De muziekcommissie van De Woldklank draagt er zorg voor dat de prachtige kerk sfeervol is versierd.

Het is zeker de moeite waard is om deze dienst te bezoeken als opmaat naar Kerst. De Woldklank hoopt dan ook op een volle kerk op zondagavond 15 december. De avond begint om 19.30 uur en u kunt gratis naar binnen. Aan het eind zal een deurcollecte worden gehouden. Albert Bosscha, voorzitter Chr. Brassband De Woldklank

Advent is verwachten

*Advent is verwachten,
bidden en doen
om met Kerstmis
een stap dicht bij Hem te zijn
die kwam en die blijft komen.*

Kerstviering voor ouderen

De kerstviering voor de ouderen (vanaf 75 jaar) is dit jaar op vrijdag 20 december in Hoogthij. Het programma duurt van 10.30 uur tot en met 14.00 uur. U krijgt hier natuurlijk een uitnodiging voor, maar wilt u zich alvast opgeven, dan kan dat bij Petra van Beek, tel. 588 685, Geesje Jongschaap, tel. 589 194 of de fam. Stegink, tel. 523 514.

Top2000 kerkdienst

Voor de vijfde keer op rij organiseert de Commissie Gemeentepbouw weer een Top2000-kerkdienst. In deze muzikale dienst staat het thema "Met muziek en zang bereik je meer ..." centraal. U kunt weer luisteren naar, maar natuurlijk ook meezingen met bekende nummers uit de Top2000. Een aantal jongeren zullen de muzikale begeleiding verzorgen. Ds. Eric van Veen zal tijdens de dienst voorgaan. Wij hopen dat u ook komt genieten van een muzikale en eigentijdse dienst op zondag 22 december om 10.00 uur in onze kerk in Steenwijkerwold.

Kerstpakkettenactie

Wij houden ook dit jaar weer een Kerstpakkettenactie in Steenwijkerwold. Dit doen wij om op deze manier alleenstaanden en gezinnen die van een minimum of minder moeten rondkomen te kunnen verrassen door hen persoonlijk (maar anoniem) een kerstpakket aan te bieden. Hiervoor vragen wij uw hulp. Wij zijn ervan overtuigd dat geven net zo bevredigend is als krijgen, en misschien nog wel meer. Zeker met Kerst!

Wat houdt de actie in: Er zijn veel mensen die in de periode voor Kerst een kerstpakket ontvangen, of soms wel twee of drie. Dat is natuurlijk heel leuk, maar soms voelt dat wel een beetje dubbel. Zo horen wij ook wel de opmerking van mensen, dat ze graag een pakket door zouden willen geven aan iemand die er geen één gekregen heeft en die het misschien wel heel goed zou kunnen gebruiken. Wij willen de mensen die 2 of meer pakketten ontvangen graag de gelegenheid geven om hier iets goeds mee te doen, zodat er nog meer mensen blij kunnen worden gemaakt. Het is ook mogelijk om een deel van een Kerstpakket te geven, of zelf een pakket samen te stellen, gewoon uit de winkel. Als u hier aan mee wilt doen, dan

kunt u uw pakket (of een deel ervan) vóór 21 december brengen naar één van de diakenen. Wij zullen er dan voor zorgen dat het een goede bestemming krijgt. Natuurlijk mag u ook even bellen, dan wordt het pakket bij u opgehaald.

Om de actie te doen slagen is het van belang om adressen te hebben van mensen die zo'n hart onder de riem nodig hebben. Daarom doen wij hierbij ook de oproep om namen aan ons door te geven, van mensen waarvan u denkt dat zij iets extra's goed kunnen gebruiken. Natuurlijk mag u erop vertrouwen dat wij met deze gegevens uiterst zorgvuldig om zullen gaan. Mochten er meer pakketten binnenkomen dan dat er adressen zijn, dan zullen deze via de voedselbank verspreid worden.

Contact: Gerard en Femmie Dolstra, 0521 589 164 of gh.dolstra@gmail.com

Verjaardagsfonds

Al meer dan 40 jaar worden de belijdende leden door vrijwilligers gefeliciteerd met haar/zijn verjaardag namens onze kerk. Doordat een aantal vrijwilligers zijn gestopt of binnenkort gaan stoppen ontstaat er een groot tekort aan vrijwilligers om de jarigen te bezoeken.

Dit betekent dat vanaf 2020 meer dan de helft van de belijdende leden van onze kerk niet meer worden bezocht door een vrijwilliger van het verjaardagsfonds. Wie komt helpen om de belijdende leden te feliciteren met haar/zijn verjaardag namens de kerk? Heb jij interesse om in een wijk de jarigen te gaan bezoeken, neem dan contact met mij op. Dan kan ik informatie geven over de straten en het aantal belijdende leden in een wijk.

Ali Hummel, tel. (0521) 589253

Bloemen

De bloemen uit de dienst van zondag 8 december zijn met een hartelijke groet en een bemoediging gebracht bij dhr. J. Ruiter aan Hummelingen.

Giften

Ds. v. Veen ontving €30,- voor de bloemen, en mevr. v.d. Hoofdaker ontving €11,- voor de Diaconie. Hartelijk bedankt voor deze giften.

Wij leven mee

Als u iets te melden heeft of door te geven betreffende pastoraat, neem dan gerust contact op met één van de ouderlingen of met de predikant. Het leven van mensen is vaak een weg van op en neer. Zo ook in onze gemeente. Sommige mensen hebben veel zorg nodig. Er zijn ook mensen voor wie de toekomst onzeker is of die wachten op spannende behandelingen of nadere onderzoeken. En dan zijn er de mantelzorgers die soms zwaar belast worden, maar hun werk met veel liefde doen. Alle zieken en hun verzorgers sterkte toegewenst!

Omzien naar elkaar

Pastoraat in onze kerkgemeente is in de eerste plaats het omzien naar elkaar in het dagelijkse leven. Op basis van ons geloof zijn we met elkaar verbonden en geven we zorg aan wie dat nodig heeft. De pastorale zorg wordt door de gemeente in het bijzonder toevertrouwd aan de predikant en ouderlingen, wat wel moeilijker wordt nu we nog maar twee

ouderlingen hebben. Daarnaast zijn er de bezoekers die contacten met gemeenteleden onderhouden. Indien u behoefte hebt aan pastoraal contact of een gesprek, kunt u altijd direct contact opnemen met de predikant of ouderling.

*Advent is de tijd om te verwachten,
om verzonken te zijn in gedachten.*

*Advent is de tijd om stil te staan
bij wat God voor ons heeft gedaan.*

*Advent is de tijd om ons voor te bereiden op Zijn komst naar deze aarde.
Schatten wij die komst wel in op de juiste waarde?*

*Advent is de tijd om te gedenken
dat Hij ons Zijn zoon zou schenken*

*Advent is de tijd om te denken aan
het Licht
dat zich op ons zoekende mensen richt.*

*Advent is de tijd om bij jezelf te rade te gaan
wat moet ik met de kerst boodschap aan?*

*Advent is de tijd om te denken, wat doet dat Kindje met mij?
Of vind ik de tijd rond kerst wel gezellig en neem ik er de rest voor lief bij.*

*Advent is de tijd om te ontdekken
wat Gods boodschap met jou doet.
Hopelijk geeft het je hoop en moed.*

*Advent is de tijd om te danken voor dat Kind
waarin onze mensheid verlossing vindt!*
Beatrix Willemsen

Met vriendelijke groeten,
ds. Eric van Veen

Vollenhove

Hervormdvollenhove.nl
redactie@hervormdvollenhove.nl

Predikant Vollenhove-stad: ds. D. Wolters, Steiger 27, 8325 HB Vollenhove tel. 0527-239291
predikantstad@hervormdvollenhove.nl

Predikant Vollenhove-Ambt: ds. H.J.H. Pap, Leeuwte 88, 8326 AD Sint Jansklooster tel. 0527-239504 predikantambt@hervormdvollenhove.nl

Scriba: Dhr. H. Wijermars, Postbus 82, 8325 ZH Vollenhove. tel. 0527-243860 scriba@hervormdvollenhove.nl

Koster Grote Kerk: dhr. G. Bos, tel. 0527-241951.
Beheerder Hervormd Centrum "Tilvoorde": mw. N. Lassche-Remijnse, Tilvoorde: tel. 0527-241538 tilvoorde@hervormdvollenhove.nl

Koster Kapel: mw. G. van Dalen, tel. 0527-246767 kapel@hervormdvollenhove.nl

Diensten

15 december 2019 om 10:00 uur in de Grote Kerk, in deze dienst hoopt ds. D. Wolters voor te gaan. De organist is dhr. J. Tijssen en het lied voor de dienst is Lied 478. Collec-

tes: diaconie, instandhouding van de eredienst, energiekosten. De autodienst wordt verzorgd door fam. B. Westhuis, telefoon 245367. Er wordt in Tilvoorde op de jongste kinderen van onze gemeente gepast door: Femmie Hogendorf en Gertrude de Dobbelaar - Haaften. Er is een kindernevendienst voor de kinderen van groep 1,2 en 3, dit wordt verzorgd door Emmy Bredewout en Willemein Winter. Er is een kindernevendienst voor de kinderen van groep 4,5 en 6, dit wordt verzorgd door Ellen Paters en Margreet Mondria.

15 december 2019 om 14:30 uur in de Kapel, in deze dienst hoopt ds. H.J.H. Pap voor te gaan. De organist is dhr. H. Dunsbergen en het lied voor de dienst is Lied 478. Collectes: diaconie, instandhouding van de eredienst, energiekosten.

Agenda

15 december 2019 om 11:00 uur, Niklaaslezing "Focus", Grote Kerk.

18 december 2019 om 10:00 uur, Bijbelkring "60+ Stad", Tilvoorde.

18 december 2019 om 19:15 uur, Vesper, Grote Kerk.

19 december 2019 om 15:00 uur, Contactmiddag oudere gemeenteleden, Kapel.

Bij de ochtenddienst van 15 december

Thema voor deze dienst is 'Verwachting'. We lezen Jesaja 11: 1-10. 'Uit de stronk van Isaï schiet een telg op.' Een prachtig beeld uit de natuur. Een afgehouwen stronk kan dood lijken, maar als er jong groen ontspruit blijkt hij vol leven te zitten. Wat verwachten wij als gemeente van de toekomst? Verwachten we überhaupt nog iets? Of hebben we ons neergelegd bij het failliet van de kerk? Hoop, verwachting ligt alleen in God, die leven geeft!

Focusnieuws: Niklaaslezing

Na de ochtenddienst van 15 december is er een Niklaaslezing over Focus. Inmiddels lever er allerlei beelden en vragen rondom dit Traject. Positieve beelden, maar ook negatieve. Verwachtingsvolle vragen, maar ook kritische. We verlangen naar een gemeente-breed traject, dat zeker twee jaar in beslag zal nemen. En daarom hopen we op een massale opkomst. De komende periode zult u er mee te maken krijgen en dan is het goed om helder te hebben wat het in zal houden. Kortom: komt allen! **Friends with...** zondag 15 december om 14.30 uur in de Kapel... mag je niet missen!!!

Voorbeeld van afbeelding

Bijbelkring 60+

Op woensdagochtend 18 december komen we om 10 uur bij elkaar in Tilvoorde. We behandelen dan gesprek 4 van Focus 0 over 'Verlangen'. Welkom!

Giften

De Diaconie ontving via Suzanne Ziel-Bergkamp €20 voor het bloemenfonds en via ouderling J. Spaak €10.00 voor de diaconie. Hartelijk dank voor deze giften.

Bloemengroet

Er zijn afgelopen week, als teken van medeleven en als groet van de gemeente, bloemen gebracht bij dhr. en mw. Mooiweer- Mooiweer, Leeuwte 10: zij waren 2 dec 25 jr. getrouwd, bij mw. Jong-

Vervolg van pagina 12

man-Jongman, G.Schenckstraat 59, bij dhr. Koerts, Weg van Rollecate 40 en bij mw. Luchtmeijer - v.d. Wetering, Zeekampen 15; zij is gestopt als contactdame, met dank voor haar inzet in al die jaren.

Welkom op het Kerstfeest

De voorbereidingen voor het Kinderkerstfeest zijn weer in volle gang. Graag willen we alle kinderen, ouders, opa's en oma's uitnodigen voor ons Kinderkerstfeest. LETOP: Dit jaar doen we het zondagmiddag 22 december om 17u in de Grote Kerk. We hebben Poppentheater "Poppen en Meer" uitgenodigd om er samen met ons een mooi Kerstfeest van te maken.

Sfeervolle kerstwandeling in Vollenhove

Op zaterdag 14 december zijn de deuren van de kerken in Vollenhove weer geopend voor het kersteventement van de Evangelisatie commissie Vollenhove en Sint Jansklooster. Vele zangers, zangeressen en muzikanten groot en klein laten de bezoekers

genieten van een wonderschoon kerstspetakel. Waarom we kerst vieren? Daar staan we graag bij stil op deze avond. Kortom, luister en geniet van de prachtige kerstmuziek en kerstliederen van 19.00 tot 20.30 uur. Deelnemers wandelen van kerk naar kerk door de sfeervolle kern van Vollenhove. Natuurlijk is er warme chocolademelk met wat lekkers. De avond wordt gezamenlijk afgesloten van 20.45 tot 21.15 uur in de Grote Kerk met samenzang en een mini-concert met u allen en Vollenhoofsch Fanfare. Dit is aansluitend op de optredens in de kerken. Bezoekers die met de auto komen kunnen parkeren aan de haven. Het programma ziet er als volgt uit.:

Hervormde Grote Kerk. Vollenhoofsch Fanfare. Connected uit Sint Jansklooster. Inclusief samenzang en miniconcert Vollenhoofsch Fanfare aanvang 20.45 uur.

Gereformeerde Mariakerk. Zanggroep Stil uit Vollenhove. Gospelkoor X-salt uit Ermelo. Gospelkoor Testimony to the Lord uit Ruinerwold.

Rooms Katholieke H. Nicolaaspa-

rochie. RK kerkkoor Chantique en St.Cecilia beide uit Vollenhove. Geref. Kerk vrijgemaakt de Hoeksteen. Kidspraise Koningskinderen uit Sint Jansklooster. Gospelkoor Tehilla uit Emmeloord. Kerkplein bij de Grote Kerk. Tent met warme chocolademelk. Band Set Free.

We hopen dat u mee wandelt, luistert en geniet van dit mooie kersteventement.

Stichting Ankerboeken

Tijdens de kerstwandeling op 14 december in Vollenhove zal Stichting Ankerboeken weer gratis boeken verstrekken aan kinderen. We staan van 19.00-20.30 uur in de Grote kerk met een boekentafel. Kom je ook bij ons langs om een leuk, spannend boek uit te zoeken?

Contactmiddag ouderen gemeenteleden

Nu we weer in de Adventstijd zijn nodigt de commissie de oudere gemeenteleden uit om samen met ons Advent te vieren als voorbereiding op de geboorte van het kindje Jezus. Wij hopen dit te doen D.V donderdagmiddag 19 december van 15.00 – 17.00 in de Kapel. Muzikale medewerking word weer gedaan door mw. C

v. d Berg. Heeft u vervoer nodig, dan kunt u contact op nemen met mw. H.Heetebrij – Voerman, tel. 243698. Wij hopen samen met u op een gezegend samen zijn.

Vrijwilligers gezocht

Het College van Kerkrentmeesters is op zoek naar vrijwilligers die een aantal maal per jaar enveloppen willen bezorgen bij gemeenteleden. Daarnaast zoekt het college ook nog een aantal vrijwilligers voor Actie Kerkbalans. Bezorgen van enveloppen: Het gaat hierbij om het bezorgen van enveloppen bij gemeenteleden in één of meerdere straten die gegroepeerd zijn. Dit wordt gedaan voor de solidariteitskas en een aantal collecten door het jaar heen (Paascollecte, Dankdagcollecte en de Eindejaarscollecte). Het bundeltje enveloppen wordt bij de bezorger afgeleverd en deze dienen dan bezorgd te worden bij de gemeenteleden. De enveloppen kunnen gewoon in de brievenbus gedaan worden en hoeven dus niet persoonlijk te worden afgegeven. Met name in Vollenhove zijn er een aantal routes waarvoor nog

Lees verder op pagina 14

Opening Kerk Hoge Hexel

Nog even en dan is het zover: op zaterdag 21 december wordt de kerk te Hoge Hexel heropend. Tegelijkertijd wordt het nieuwe Kaat & Tijhuis orgel in gebruik genomen.

Het uit 1950 stammende kerkgebouw kreeg het afgelopen halfjaar een grootschalige opknappbeurt. Het dak werd vervangen, de glas-in-loodramen aan de kant van nieuwbouwwijk Kleen Esch grondig schoongemaakt en het interieur aangepakt. Om de kosten binnen de perken te houden staken veel vrijwilligers de handen uit de mouwen.

Op 21 december kan vanaf kwart voor elf 's ochtend de kerk worden bezichtigd. Om half twaalf begint de openingsdienst met aansluitend een lunch plaats. Tussen half twee en drie open huis.

Zaterdag 21 december, Kerk Hoge Hexel, Piksenweg 6, (gem. Wierden) tel. 0546-697789.

Zonnepanelen voor Nieuw Sion

Op het dak van Nieuw Sion moeten 250 zonnepanelen komen. De werkgroep Geldwerving probeert dit gesponsord te krijgen met een speciale actie. De eerste twintig panelen zijn gesponsord. Inmiddels zijn er al duizenden brochures over de actie verspreid en heeft RTV Oost aandacht aan deze actie besteed. Voor de overige 230 zonnepanelen zoekt men nog sponsors. Kerken of privé-personen die de actie willen ondersteunen, kunnen een zonnepaneel of een deel ervan financieren door een gift over te maken. Info: www.nieuwsion.nl/zonnepanelenactie

Bankrekening Stichting Nieuw Sion: NL76 TRIO 0254779743 o.v.v. 'Zonnepaneel', één zonnepaneel kost € 250

Ruimte maken voor elkaar en samen optrekken

Want wie zichzelf verhoogt zal vernederd worden, maar wie zichzelf vernedert zal verhoogd worden (Lucas 18: 14).

DOOR DS. JAN HOMMES, GLIMMEN, CLASSISPREDIKANT GRONINGEN-DRENTHE

Het begint met een Farizeeër die bidt en God dankt dat hij niet zo is als die andere mensen die roofzuchtig, onrechtvaardig, overspelig of zelfs tollenaar zijn; daarnaast

een tollenaar die zijn blik niet naar de hemel durft op te slaan en zich op de borst slaat en roept: 'God wees mij zondaar genadig'. En wanneer je iets verder leest het gedeelte over 'laat de kinderen tot mij komen'. Verhogen en vernederen zijn moeilijke woorden.

Wij worden rechtop gezet

Ik probeer mijn leven te leven vanuit Pasen: daar vieren wij dat wij rechtop worden gezet en verder mogen als opgestane mensen

in het spoor van Jezus. Het is de bedoeling, denk ik, dat we elkaar de kans geven om op die manier onderweg te zijn. Verhogen betekent je beter, groter, voornamer, beschaafder, aangepaster of hoe dan ook te achten dan de ander; vernederen betekent luisteren en ruimte maken, verbinding leggen en samen optrekken. Als opgestane mensen levend in de ruimte van Gods liefde krijgen we allemaal die gelegenheid om er te zijn voor elkaar en ruimte te maken.

Als kerk present blijven

Dat geldt ook binnen het geheel van de kerk. Als gemeenten zijn we samen kerk en als gemeente is

verhogen denken dat je het alleen en zelf kunt; vernederen betekent ruimte maken voor elkaar en samen optrekken, elkaar daar van dienst zijn waar dat kan. Op die manier kunnen we allemaal een plek vinden om te zijn, ook als gemeente, hoe groot of hoe klein dan ook. Zo blijven we als kerk present op die plekken waar we naartoe geroepen worden en kunnen we een blijvende plaats zijn waar we samen zoeken, waar we samen vieren, waar het evangelie haar weg kan vinden. En dat is alvast een kerstboodschap van mijn hand aan de hand van dat kind in de voederbak.

Bron: Nieuwsbrief classis Groningen-Drenthe

CD te koop in christelijke boekhandel of via www.oke4kids.nl, € 7,95

Kerst met Christelijk Mannenkoor Assen

Het Christelijk Mannenkoor Assen (CMA), met 140 leden één van de grootste koren van Noord-Nederland, geeft een tweetal kerstconcerten. Het CMA is een groot koor met veel dynamiek en een transparante koorklank. Voor deze speciale concerten werken mee: mezzosopraan Maria den Hertog, harpiste Regina Ederveen, trompettist Maurice van Dijk, Jan Lense-link op vleugel en Jorrit Woudt op orgel. Alles onder de bezielen-leiding van dirigent Bert Duijst.

Kaarten à € 17 zijn te koop bij Van Uffelen (tel. 0592 310005) en De nieuwe Kolk (www.dnk.nl) (tel. 088 0128550) in Assen.

Vrijdag 20 december, 20.00 uur, Assen, De Bron
Zaterdag 21 december, 20.00 uur, Assen, De Nieuwe Kolk

Traditioneel kerstconcert in Hasselt

Het is een traditie: het kerstconcert van christelijk fanfarekorps Irene. Dit jaar schieten de mannen van het christelijk mannenkoor Ailanthus uit Wezep te hulp. Ailanthus geeft in de wijde omtrek optredens en was ook te zien tijdens het televisieprogramma Nederland Zingt. Verschillende onderdelen van de fanfarevereniging treden deze avond op: het orkest, het fluitensemble en malletensemble. Ook brengen het orkest en koor gezamenlijk een werk ten gehore. Dub de Vries bespeelt het orgel.

Zaterdag 21 december, 19.30 uur (deur open 19.00 uur), Hasselt, Grote- of Stephanuskerk, gratis (collecte)

Kerstnachtsdienst Zwolle

Musica Michaelis en de Michaëlsantorij treden op tijdens de kerstnachtsdienst. Het Academiehuis organiseert het eerste deel van Johann Sebastian Bachs Weihnachtsoratorium 'Jauchzet, frohlockt'. De cantate vertelt het kerstevangelie volgens Lucas in twee recitatieven (Luc 2:1 en 3-6 resp. Luc. 2: 7). Verder horen we ondermeer Paul Gerhardt's lied 'Hoe zal ik U ontvangen', dat echter gezongen wordt op de melodie van het lied 'O hoofd vol bloed en wonden'. Het thema van deze kerstnachtsdienst sluit aan bij het bekende lied 469 van Luther: 'O kindje Jezus, lief en zoet...' Voorganger is Jan Doelman.

Dinsdag 24 december, 21.30 uur, Zwolle, Grote St. Michaëlskerk, Grote Markt 18

Vervolg van pagina 13

geen (nieuwe) bezorger is gevonden. Op het 'landveno' is er nog één route waarvoor een vrijwilliger wordt gezocht. Dit is een wat meer uitgestrekte route. Actie Kerkbalans: Ook voor Actie Kerkbalans zoekt het college nog naar vrijwilligers die een route willen lopen. De vrijwilligers bezorgen de enveloppen in hun route en halen de antwoordenvolp een week later persoonlijk weer op. Actie Kerkbalans wordt jaarlijks gehouden eind januari/begin februari. Voorafgaand is er een startavond van Actie Kerkbalans, waar de tassen met enveloppen kunnen worden opgehaald. Ook is dan nog enige uitleg over wat de bedoeling is. Met name in Vollenhove zijn er een aantal routes waar een vrijwilliger voor wordt gezocht en op het 'landveno' betreft dit dezelfde route als hierboven genoemd. Het College van Kerkrentmeesters doet een beroep op u en jou en hoopt dat de vacante routes weer ingevuld kunnen worden. Voor vragen en/of aanvullende informatie kan er contact opgenomen worden met Nick Paters, penningmeester van het College Van Kerkrentmeesters, op telefoonnummer 06-51087449 of via email: cvkfinancieel@hervormd-vollenhove.nl

Nieuws van De Fakkel Emmeloord

Wij inmiddels alweer een jaar zelfstandig zijn als De Fakkel Emmeloord? Wij als bestuur en vrijwilligers dankbaar zijn voor alle betrokkenheid? De Fakkel Emmeloord niet kan bestaan zonder uw steun? Wij geen commerciële bedoelingen hebben maar ons team bestaat uit betrokken vrijwilligers uit verschillende kerken uit Noordoostpolder en omgeving? Onze missie is: geloven, ontmoeten en getuigen? Wij een ruime keus hebben in bijbels, kinderbijbels, dagboeken, boeken met als thema o.a. geloofsopbouw, pastoraat, relatie en gezin, romans, kinderboeken, geschenkböeken, cadeaus met meerwaarde, kaarten, multimedia en nog veel meer? Ook buiten – en randkerkelijke mensen ons weten te vinden als zij op zoek zijn naar een kaart of cadeau met meerwaarde? Hierdoor mooie gesprekken ontstaan? Wij in de Lange Nering zo op een laagdrempelige manier een missionaire betekenis kunnen hebben en getuigenis kunnen zijn? U ook bij ons terecht kunt voor tweedehandsboeken? U uw goede, gebruikte boeken doorlopend bij ons in kunt leveren? U hiermee ook onze missie als zelfstandige christelijke boek- en cadeauwinkel steunt? U zich aan kunt melden voor onze nieuwsbrief via emmeloord@fakkel.nl of onze website https://www.fakkel.nl/? U ons ook kunt volgen via Facebook op Instagram? Wij niet alles op voorraad hebben, maar wel voor u kunnen bestellen?

Wij de afgelopen maanden druk zijn geweest met het herinrichten van onze winkel? De koffie voor u klaarstaat en wij u graag (weer) ontmoeten in onze winkel? De Fakkel Emmeloord: geloven|ontmoeten|getuigen Lange Nering 106b|8302 EG Emmeloord Tel: 0527-698988|E-mail: emmeloord@fakkel.nl

Vollenhove STAD

Ds. D. Wolters, Steiger 27, 8325 HB Vollenhove, 0527-239291
E-mail: predikantstad@hervormd-vollenhove.nl
kerkelijk werker Mw. Heidi Kramer, tel. 0527-613766 of 06-30016897
E-mail: hkramer@hervormd-vollenhove.nl

Pastoraat

In het ziekenhuis verblijft Joop Zweistra, Visschersstraat 26. We bidden hem en zijn gezin Gods nabijheid toe!
Geboeren
Op 1 december is Hendrik Roelof Metselaar geboren, roepnaam Abel. Hij is de zoon van Frederik en Elfriede, Schuit 17. Op het kaartje staat het volgende gedicht:

*Kind van onze dromen
geboren uit liefde
kostbaarder dan goud
een groot wonder
aan ons toevertrouwd*

We willen jullie van harte feliciteren met dit Godswonder!

Met een hartelijke groet,
Dick Wolters

Vollenhove AMBT

Ds. H.J.H. Pap, Leeuwte 88, 8326 AD, Sint Jansklooster, 0527-239504.
E-mail: predikantambt@hervormd-vollenhove.nl
E-mail: scriba@hervormd-vollenhove.nl

Meeleven met

Dhr. H. van der Linde, Kloosterweg 33, Sint Jansklooster, is opgenomen in het Isalaziekenhuis te Zwolle.
Mevr. E. Huisman-Driezen, Laurier 155, Vollenhove, verblijft voor revalidatie in het Zonnehuis in Zwolle.
Overlijdensberichten
Op zaterdag 7 december is overleden **dhr. Jan Winters** in de leeftijd van 83 jaar. De afscheidsdienst zal d.v. plaatsvinden op vrijdag 13 december om 10.30 uur in de Grote Kerk van Vollenhove. We wensen de echtgenote van Jan Winters, zijn kinderen en kleinkinderen de nabijheid toe van de levende God. We hopen dat een in memoriam volgende week kan verschijnen. Op zondag 8 december is overleden **dhr. Johannes Boes** in de leeftijd van 81 jaar. De dienst van Woord en Gebed zal d.v. plaatsvinden op zaterdag 14 december om 11.00 uur in de Grote Kerk van Vollenhove. We wensen zijn familie en vrienden veel sterkte toe en Gods nabijheid. We hopen

dat een in memoriam volgende week kan verschijnen.
Ten slotte,
Tijdens de dienst van afgelopen zondag hoorden we het gedicht van Ida Gerhardt, Dank aan een ezel.

*Gij met uw zachtzinnige oren
en uw geduldig gezicht:
ik ben u zeer verplicht.
Dat gij het hebt aan willen horen
hoe toenmaals het is geschied;
en hoe mij een ander verried.
En dat ge zelfs niet hebt bewogen,
mij slechts getroost hebt met uw ogen.
Dat kunnen de mensen niet.*

Ontvangt allen een vriendelijke groet vanuit de pastorie,
Ds. H.J.H. Pap

Wanneperveen / Belt-Schutsloot

Ds. W.J. Menkveld, Veneweg 33
7946 LC Wanneperveen, 0522-701108
b.g.g. 06-40428018, jmenkveld@solcon.nl
Scriba: mevr. R. Lok-Lok,
Noorderweg 57, 8066 PW
Belt-Schutsloot, 038-3867486
scriba@pknwanneperveenbeltschutsloot.nl
Protestantse kerk Wanneperveen,
06-51038124
IBAN: NL27 RABO 0367 1544 63
t.n.v. het college van kerkrentmeesters van de Protestantse Gemeente Wanneperveen/ Belt-Schutsloot
www.pknwanneperveenbeltschutsloot.nl

Diensten 15 december, 3e Advent:

Belt-Schutsloot 09.30 uur - Voorganger: dhr. J. Smit.
Wanneperveen 11.00 uur - Voorganger: dhr. J. Smit.
In beide diensten is de diaconiecollecte bestemd voor de Kerstattenties.
Diensten 22 december - 4e Advent:
Belt-Schutsloot 09.30 uur - Voorganger: ds. W.J. Menkveld.
Wanneperveen 11.00 uur - Voorganger: ds. W.J. Menkveld - kerstfeest KND.
In W'veen is er een extra collecte voor een doel van de KND.
Oppas W'veen en BS: Zie www.pknwanneperveenbeltschutsloot.nl, onder: rooster.
Rooster bloemendienst W'veen: 15/12 – dhr. C. Heidema en fam. H. Heidema.
22/12 – mw. A. van Holten en fam. J. Minnema.
Bloemen
De bloemen uit de dienst van zondagmorgen 8 december in BS gingen met hartelijke groeten naar de heer Joop Stam. In Wanneperveen gingen de bloemen ter bemoediging naar mw. G. van der Heide en met hartelijke felicitaties naar mw. J. Hoffman-Lassche, zij is jarig geweest.
Verantwoording
In de maand november is door Marry Klaver 1x €5 en 1x €10 ontvangen voor de bloemendienst.
De opbrengst van de collecte van 8 december in BS voor de KND is €191,05. Voor hetzelfde doel is door diaken H. van de Belt een gift ontvangen van €10. Via ouderling kerkrentmeester H. Heidema is €5 ontvangen voor kerk en onderhoud.
Kerstproject kindernevendienst BS

Eerste adventszondag zijn wij van start gegaan met het kinderkerstproject! Dit jaar is er een kerstproject gemaakt door de leiding zelf. In vijf delen gaan wij het kerstverhaal vertellen (de vier adventszondagen en eerste kerstdag). Iedere zondag in aanloop naar kerst staat er een element van het kerstverhaal centraal. Vandaag zijn wij begonnen met de Engel Gabriel, volgende week zondag staat de Herder & schaapjes centraal. Daarna de ster, gevolgd door het licht en eerste kerstdag het Koningskind. Tijdens de kindernevendienst vertellen wij een verhaal over het onderwerp van die week, zingen en leren wij een bijpassend lied en maken een werkje voor in de kerstboom! Iedere week leest één van de kinderen een gedicht voor wat past bij het thema en zullen wij het lied wat wij geleerd hebben afspelen en zingen tijdens de collecte. Naast dit alles oefenen wij het themaliel 'mijn kleine lichtje schijnt', ter voorbereiding op het kinderkerstfeest op tweede kerstdag. Met het thema 'de ster klein teken van de geboorte van groot licht'. Hoe dat eruit komt te zien, dat is nog een verrassing! Maar wij kunnen alvast verklappen dat het een erg 'schitterend' lied wordt. Bij deze worden jullie alvast van harte uitgenodigd voor het kerstfeest op tweede kerstdag! Zien wij jou bij de kindernevendienst en op het kerstfeest?

Overleden

Op vrijdag 6 december overleed **mw. G. Halfmouw-de Jonge** in de leeftijd van 93 jaar in het Anker in Meppel waar ze de laatste 3 jaar woonde. Voorheen woonde ze op Belterweg 6. De afscheidsdienst en begrafenis heeft plaatsgevonden op donderdag 12 december jl. Wij wensen haar kinderen, kleinkinderen en allen die haar zullen missen veel sterkte en troost van onze hemelse Vader.
Vanuit de gemeente
Dirk Klaver is weer thuis uit het ziekenhuis. Gelukkig gaat het beter met hem. Jeanet Rook is weer in Zonnekamp. De operatie aan het enkel was niet voldoende. Ze zal opnieuw worden geopereerd in januari. Hoelang ze nog in Zonnekamp blijft is nog niet duidelijk. Richard Jordens werd weer opgenomen in verband met en gaatje in zijn darm. Allen wensen wij zegen op de behandeling en de vrede van God in het hart.
Vanuit de Pastorie
Het Sint Nicolaasfeest is wat mij betreft een vreemde eend in de adventstijd. Waar advent ons uitnodigt onze harten op de hemel te richten waarvandaan wij Jezus verwachten, wekt de Sint hele andere verwachtingen en trekt de harten juist naar de aarde. Sint heeft intussen concurrentie gekregen van Black Friday. Heel passend dat deze dag 'zwart' genoemd wordt. Waar het soms in het publieke leven lijkt of we met zijn allen aan het nadenken zijn over verantwoord omgaan met de natuur (Schepping) maakt BF, samen met de sint en kerst aankopen duidelijk dat het consumeren nog lang niet op zijn retour is en het consuminderen niet ingeburgerd. Dat zeg ik niet

Lees verder op pagina 15

Vervolg van pagina 14

omdat ik denk dat het gepraat over milieu, klimaat en duurzaamheid het nieuwe evangelie is. Hoe schadelijk hebberigheid, overdaad en koopziekte ook is voor de planeet en haar bewoners, nog schadelijker is zij voor de ziel die God zoekt en erdoor wordt afgeleid, geen rust en energie meer vindt voor het zoeken van God door Zijn Woord te lezen, te bidden en in deze dagen advent te vieren naar haar bedoeling. Uitzien en verwachten dat Jezus die gekomen is weerkomen zal!

Hartelijke groeten,
Ds. Menkveld.

Willemsoord / Peperga / Blesdijke

Predikant: ds. Gerrit van den Dool
Pastorie: Steenwijkerweg 157
8338 LB Willemsoord
predikantwillemsoord@gmail.com
Telefoon predikant: 0521-346611
Scriba: Henry Bos, Steenwijkerweg 194
8338 LD Willemsoord, 0521-514587
kerk.willemsoord@hetnet.nl
Koster: mevr. T. Winters-de Boer,
0521-588515, Rentmeesters Prot.
Gem Willemsoord Peperga Blesdijke
IBAN: NL34 INGB 0000 9350 70

Zondag 15 december

In deze dienst gaat onze eigen predikant ds. Gerrit van den Dool voor. Ouderling van dienst is Henry Bos en het orgel wordt bespeeld door René van Rijn. De deurcollecte is voor het plaatselijk kerkenwerk. De ontvangst is door Rinske Schiere en de bloemen worden bezorgd door Henk Hop. De opname wordt rondgebracht door Geert Dedden en de zorg voor de kinderen is in handen van Marga en Alisa.

De ophaaldienst wordt verzorgd door Gerrit Hop (0521-854343). Het lied voor de dienst is lied 454 **Kerstmarkt**. Denk u aan de kerstmarkt op zaterdag 14 december vanaf 16.00 uur? Rondom de kerk belooft het een gezellig festijn te worden. De kerk staat er met het rad van avontuur en de caviabak, de opbrengst is voor het onderhouds- en restauratiefonds. De Zondagsschool staat er onder andere met enveloppen trekken, haar opbrengst is voor de actie schoenendoos. Ook Vrouwenvereniging Martha is present met onder andere oliebolletjes en knijpertjes. Kortom kom allen en vergeet uw portemonnee niet! **Collecten**. Diaconie: €25,45; Kerkrentmeesters: €29,45, deurcollecte voor plaatselijk pastoraat €33,40. Voor Dorcas zijn twee giften van €10,- en voor de kerk een gift van €5 binnengekomen. Allen hartelijk dank voor uw gaven. **Bloemen**. De bloemen zijn als groet en bemoediging bezorgd bij mw. Rikie Grooters aan de Frederikstraat. **Agenda**. Op 18 december om 14.00 uur is er het kerstfeest voor de ouderen in het dorp. Het wordt georganiseerd door vrouwenvereniging Martha en ds. Gerrit van den Dool verleent zijn medewerking. Iedereen is van harte welkom. **Waar geloof het meest kost**. "Bid voor ons." Dat is vaak het eerste dat vervolgd christenen vragen. Zij kennen het belang van gebed uit eigen ervaring. Iedere week geef ik u een gebedspunt door: Zondagsschooleraren in Egypte reizen naar kleine dorpjes om Bijbelverhalen aan kinderen te vertellen. Wilt u bidden dat door deze verhalen de kinderen de Here Jezus leren kennen? **Kopij GZ**. De kopij voor het volgende zondagsblad kunt u inleveren tot uiterlijk zondag 15

december 12.00 uur bij ondergetekende of via kerk.willemsoord@hetnet.nl.

Advent

*In de chaos van het leven
Ontstaat een blijde stilte.
In de onrust van mijn hart
Ontwikkelt zich een vrede.
In het donker van de dagen
Wordt het langzaam lichter.*

Want mijn Redder nadert.

Namens de kerkenraad wens ik u allen een goede week toe en een hartelijke groet. Henry Bos ouderling-scriba **Kerstgroeten**. De rondbrengrers van de kerstgroeten kunnen de attenties ophalen op 19 en 20 december tussen 9.00 en 16.00 uur. Alvast bedankt voor jullie medewerking. Namens de diaconie, Rieta de Wagt. **Bericht van de zondagschool**. We zijn al weer op weg naar kerst en druk aan het oefenen voor ons kerstfeest. Het kerstfeest is dinsdagavond 24 december om 18.30. Naast alle kinderen en leiding hebben we medewerking van de 'Woldklank'. Wij willen u van harte uitnodigen. De komende zondagen staat in het portaal onze zondagsschoolbus voor de onkosten van het zondagsschoolkerstfeest. Uw bijdrage wordt gewaardeerd. Groeten kinderen en leiding oppas en zondagsschool. **Van de predikant** Komende zondag zal de advents-

dienst deel uitmaken van de reeks over het Onze Vader. We staan dan stil bij de woorden 'En leid ons niet in verzoeking, maar verlos ons van de boze.' Het zijn woorden die vragen oproepen. Kan God in verzoeking brengen en moet je bidden dat Hij dat niet doet? Is het kwaad een persoonlijke macht? In de Nieuwe Bijbelvertaling luidt dit gebed: 'En breng ons niet in beproeving, maar verlos ons uit de greep van het kwaad'. Naar mijn besef is dit echt een Adventsgebed. Naar aanleiding van de eerste woorden schreef Gerard Rothuizen - ik citeer vrij: als de duivel ons in verzoeking brengt, doet hij dat om ons van God af te helpen; als God ons in beproeving brengt, doet Hij dat om ons van de duivel af te helpen. De teksten die we lezen zijn genomen uit Jesaja 59 (een zeer aangrijpend hoofdstuk, waarin wordt gebeden om verlossing uit gevangenschap in een verziekte samenleving waarin het goddeloos toegaat) en Mattheüs 11 (de gevangenschap is voor Johannes een beproeving, hij dreigt van zijn geloof in Jezus' messiasschap te vallen). Het door Corin Tholen en Henriette van den Dool te zingen duet uit Bach's cantate 36 'Schwingt freudig euch empor' zal nu hopelijk wel doorgang kunnen vinden.

Een hartelijke groet aan u, aan jou, ds. Gerrit van den Dool

Seniorenmiddag Biddinghuizen

Koffie en thee staan klaar voor de senioren uit Biddinghuizen die de seniorenmiddag bezoeken. Er is van alles te doen, maar er blijft voldoende tijd over voor een gesprek. Wie niet met eigen vervoer kan komen, kan contact opnemen met Dini Grimme, tel. 0321 331583.

Woensdag 18 december, 14.30 - 16.00 uur,
Biddinghuizen, de Voorhof, vrijwillige bijdrage

Advents- en kerst- kunst in Assen

In de periode advent, kerst en drieloningen is er een duo-expositie in Assen. Deze expositie, verdeeld over twee kerken, is te zien rond de zondagse diensten, 10.00 uur. 18 kunstenaars, werkzaam in Assen, hebben speciaal voor deze maanden schilderijen, foto's, grafisch werk en textielwerk vervaardigd. De expositie heet 'Komt ons in diepe nacht ter ore...' naar een beginregel van een lied van Huub Oosterhuis. Ook is er een programmaboekje te koop met foto's van alle kunstwerken en een toelichting van de kunstenaars. Te koop in beide kerken voor € 5 per stuk. De tentoonstelling duurt nog tot en met vrijdag 10 januari. Groepen die de exposities op een ander moment willen bezoeken, kunnen zich melden bij Reinder van der Molen, tel. 06 536 59 942 en reinder.vandermolen@gmail.com.

Vrijdag 10.00 - 12.00 uur, Assen, Adventskerk,
Maandag 9.00 - 11.00 uur, Assen, Opstandingskerk

Bezoek Enschedese synagoge

Volgens velen is de Enschedese synagoge de mooiste van Nederland. Elke woensdag en zondag om 14.00 uur kan men hier terecht voor een 'instaprondleiding'. Op de andere dagen is er een rondleiding beschikbaar via een audiotour. Dit kost € 3. Wie van boeken houdt, kan ook eens snuffelen bij de 2^e handsboekenmarkt, toegankelijk tijdens openingsuren. Info: www.synago-geenschede.nl

Dinsdag, woensdag, donderdag en zondag (m.u.v. Joodse feestdagen), 11.00 - 17.00 uur, Enschede, synagoge, Prinsestraat 14

Leerdiensten Tora en Evangelie in Kampen

Kerk & Israël Overijssel-Flevoland organiseert bijzondere leerdiensten Tora en Evangelie. Net als in de synagoge op sjabbat, wordt een deel van de Sidra van die week gelezen. Daarbij kiest men een passende lezing uit het Nieuwe Testament. Onder leiding van ds. Bart Trouwborst, ds. Bart Gijsbertsen, ds. Leon Eigenhuis, ds. Annemarie Booij en ds. Jelle van Slooten.

Zondag 29 december, 19.00 uur, Kampen, Open Hof, Lelystraat 49

Aids is nog niet voorbij

Dertig jaar geleden werd de wereld opgeschrikt door de ziekte aids. Sindsdien vindt op 1 december de Wereld Aids Dag plaats. Wereldwijd wordt aandacht gevraagd voor hiv & aids. Aidsfonds startte 30 jaar geleden.

DOOR DS. KO HEKMAN,
ASSEN

De ziekte heeft 32 miljoen slachtoffers geëist. Inmiddels zijn er levensreddende hivremmers. Je hoort bij de gelukigen als je die krijgt. Maar er zijn nog altijd 14 miljoen mensen die dat geluk niet hebben. Hiv treft miljoenen mensen. Er komen in ons land jaarlijks 800 nieuwe hiv-infecties bij. En bijna de helft van hen komt te laat in zorg.

Congres

Vorig jaar juni vond in Amsterdam de internationale conferentie AIDS 2018 plaats. De boodschap van het congres was luid en duidelijk: 'Aids is nog niet voorbij'. Vooral in Suriname en Rusland is

Hiv treft nog altijd miljoenen mensen. Er komen in ons land jaarlijks 800 nieuwe hiv-infecties bij. En bijna de helft van hen krijgt te laat zorg.

het aantal nieuwe hiv-infecties gestegen. Oorzaken voor deze stijging zijn onder meer het gebrek aan geld en het negeren van het probleem door politici. In de meeste Afrikaanse landen, waar Aidsfonds al langer werkt, gaan de cijfers wel naar beneden.

VOORAL IN SURINAME EN RUSLAND IS HET AANTAL NIEUWE HIV-INFECTIES GESTEGEN. OORZAKEN VOOR DEZE STIJGING ZIJN ONDER MEER HET GEBREK AAN GELD EN HET NEGEREN VAN HET PROBLEEM DOOR POLITICI

Rusland

Door de Russische anti-homowetgeving groeit de homohaat en grijpt de hiv-epidemie juist onder de homo-groep flink om zich heen. Het is in Rusland heel moeilijk om aan hiv-remmers te komen. Experts noemen Oost-Europa het nieuwe Afrika. Door

de toenemende homofobie worden mannen extra hard getroffen door hiv en krijgen ze niet de medische zorg die ze in leven houdt. Aidsfonds en de Elton John AIDS Foundation hebben samen een noodfonds gestart om de hiv-epidemie in deze regio te bestrijden. De Nederlandse overheid stelt tien miljoen euro beschikbaar voor de aidsbestrijding.

Stralende toekomst

Recent is een aangrijpend boek verschenen van Rebecca Mak-kai 'Een stralende toekomst'. Ze beschrijft de opkomst van deze gruwelijke ziekte, angst die levens van jonge mensen regeert, hun emotionele reis door de aids-epidemie. De strijd tegen aids moet doorgaan. Ieder mens dat overlijdt aan aids is er één teveel.

Mensen kunnen financieel helpen via Aidsfonds IBAN NL37INGB 0000 0089 57

DE 4 LINDEN
MAKELAARDIJ

ZIEL elektrotechniek

• aanleg en onderhoud van elektrotechnische installaties zoals bedrijfs-, utiliteits-, woonhuisinstallaties • schakel- en ventilatietechniek • data- en telecommunicatie • programmeerbare besturingen • beveiliging • nood- en verlichtingssystemen • wind en zonne energie

Kanaalweg 10, 8356 VS BLOKZIJL
Tel./fax: (0527) 29 17 43 / 29 17 20

De **ZIEL** van uw installatie

Bouwbedrijf
Wicherson

verbouw
nieuwbouw
onderhoud

Steenwijkerwold
tel.: 0521 - 58 95 49

BAKKERIJ HOUTSMA

Kerkstraat 70
Vollenhove - tel. 24 12 53

drok

Al ruim 100 jaar advies en woningstofferings op maat

DECORETTE HUBO

- Gordijnen
- Laminaat
- Behang
- Kasten op maat
- Vloerbedekking
- Zonwering
- Accessoires
- Kortom... alles!

De Weyert 10, Vollenhove | 0527-24 13 55 | decorette-drok.nl

Uitvaartverzorging
Grafkistenfabriek Nieuw-Amsterdam

Voor een piëteitsvolle uitvaart...

Bij overlijden: **0800 - 024 25 26**
(dag en nacht bereikbaar)

Kantoor:
Ballastweg 2
7741 ZL COEVORDEN
Tel.: (0524) 515 899
Fax: (0524) 515 227

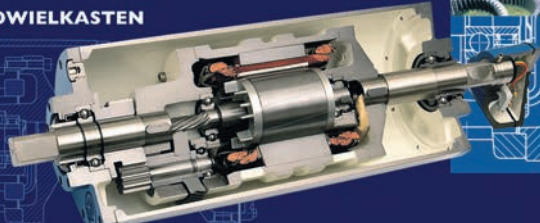
Postadres:
Postbus 208
7740 AE Coevorden
e-mail: uvvugna@planet.nl

Vestigingen in: Emmen - Coevorden - Zuidwolde (Dr.)
Voor informatie: (0591) 633 020 of (0524) 515 899

KWALITEIT ZONDER COMPROMIS

VAN DER GRAAF BV PRODUCTENT VAN:

- "G.V." TROMMELMOTOREN
- "G.V." FRIKTIKOPPELINGEN
- "G.V." TANDWIELKASTEN

Tel.: 0527-241441
Fax: 0527-241488
info@vandergraafpte.nl
www.vandergraafpte.nl

Van der Graaf
Power Transmission Equipment

• HÉT WEEKBLAD VOOR BETROKKEN KERKMENSEN •

Maak nu kennis met het
Gezamenlijk Zondagsblad

Ga naar:
www.welkomindekerk.nl

Of vul de bon in:

3 MAANDEN PROBEREN VOOR MAAR € 8,95!

JA, ik wil het vernieuwde Gezamenlijk Zondagsblad drie maanden op proef voor slechts € 8,95. Daarna beslis ik of ik een abonnement neem.

Dhr. | mw. | fam. *

naam:

adres:

postcode: woonplaats:

e-mail: tel.nr.:

Bank:

*Omcirkel de juiste aanhef. In envelop zonder postzegel sturen naar:
Topic, Antwoordnummer 12, 7620 VP Wierden

Topic Crea

Topic Creatieve ideeën
Topic Creatieve teksten
Topic Creatieve ontwerpen
Topic Creatieve online media
Topic Creatieve offline media
Topic Creatieve Communicatie

Verrassend creatief
topic.nu

Vraag vrijblijvend offerte.

HOVENIERSBEDRIJF

Waar uw wens ons werk is.

JAN LOGTMEIJER
Al 29 jaar een begrip

Markeweg 113
8398 GM Blesdijke
Telefoon (0561) 45 27 08
Mobiel: 06 - 55 76 51 20

AANNEMERSBEDRIJF STEGINK

Basserweg 17
8342 TE Basse

T 05 21 58 82 73
E info@steginkbasse.nl

NIEUWBOUW
VERBOUW
ONDERHOUD

NVBU

www.steginkbasse.nl